БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 3 (7450)
4 ЯНВАРЬ
ЧОРШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ўзбекистон ССР 25 йиллигини меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб оламиз (1-нчи бет).
Сон-саноқсиз табриклар (2-нчи бет).
Ғ. Бўрибоев. — Партия мажлиси (2-нчи бет).
ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 25 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН: С. Каримов. — Бир колхознинг тарихи (2-нчи бет).
Борис Бродский. Ғолиблар (3-нчи бет).
А. Баласанов. — Пахта ҳосили йилдан-йилга оширилмоқда (3-нчи бет).
Сарвар Азимов. — Улуғ Сталин даврининг илҳоми (3-нчи бет).
Хитой компартияси Марказий комитетининг янги йил муносабати блан Хитой армияси ва халқига мурожаати (4-нчи бет).
Клемент Готвальднинг янги йил муносабати блан чехословак халқига мурожаати (4-нчи бет).

Партия мажлиси — тарбия мактаби

Большевиклар партияси мамлакатимизда коммунизм жамияти қуриш соҳасида олиб борилаётган барча катта ва кичик ишларда, илгарита қараб қўйилаётган ҳарбир қадамимизда етакчи ва раҳбар кучдир.

Коммунист большевиклар партияси Ватанимизнинг тақдири учун, халқларнинг бахти-саодати учун жавобгарликни ўз зиммасига олган. Дун'ёда бизнинг партиямиз сингари халқ оммаси блан чамбарчас боғланган, энг обрўли бўлган бирон партия йўқ ва бўлган ҳам эмас. Большевиклар партиясининг доҳиси улуғ Сталиннинг 70 ёшга тўлганлиги шарафига кенг меҳнаткашлар оммасида кучайиб кетган сиёсий активлик, меҳнат соҳасидаги ғайрат ва ташаббускорлик коммунистлар партиясига, улуғ Сталинга халқнинг чексиз муҳаббат ва садоқатини яна бир марта намойиш қилди.

Бизнинг партиямиз,—деб та'лим беради ўртоқ Сталин,—актив ҳаракат қиладиган, ташаббускор, жонли ҳаёт блан чамбарчас боғланган, эски дун'ёни бузиб, янги дун'ё қураётган жанговар революцион партиядир.

ВКП(б) Устави партия а'зо ва кандидатларининг ижодий фаолиятини борган сари оширишни, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини кучайтиришни, партиявий ишнинг форма ва методларини тобора такомиллаштиришни талаб қилади. Партия ички демократияси принциплари эса бу талабларнинг амалда бажарилишини та'минлайди.

Ҳарбир партия ташкилотининг кундалик амалий ишида ғоявийлик бўлишига эришиш, ҳарбир катта ва кичик ишни ҳам умумдавлат иши даражасига, сиёсий иш даражасига кўтарабилиш, унга чуқур сиёсий мазмун бераолиш керак, бу эса партия а'зоси ва кандидатларининг амалий ишдаги ташаббускорлигини, ижодий фаолиятини тинмай оширишни, уларни партия ҳаётига яқинроқ ва активроқ жалб этишни талаб этади. Биз бу соҳада маҳаллий партия ташкилотларининг иш тажрибаларидан ибрат бўларлик кўп мисоллар кўрсата оламиз.

Бу йил республикамизда пахта тайёрлаш планини бажарган юзлаб колхозлар ва ўнлаб районлар, йиллик планини муддатидан олдин ошириб бажарган жуда кўп саноат корхоналарининг муваффақият қозонишига асосий сабаблардан бири шуки, бу жойлардаги партия ташкилотлари коммунистларнинг фаолиятига бошчилик қилабилдилар, уларнинг авангардлигини та'минладилар, сон-саноқсиз партиясиз активларни партия ташкилоти теварагига уюштирдилар, уларнинг кучи ва билимидан тўғри ва тўла фойдалана олдилар.

Партия а'зо ҳамда кандидатларининг сиёсий активлигини ошириш ва амалий ишда ташаббускорлигини кучайтириш соҳасида партия мажлисларининг роли жуда катта. Коммунистлар партия ташкилотининг олий органи ҳисобланган партия мажлисида партия ва давлат ҳаётига доир барча муҳим масалаларни ҳал қилишда тенг ҳуқуқлар блан қатнашадилар, ташкилот олдида турган конкрет вазифаларни белгилайдилар ва шу вазифаларни амалга ошириш соҳасида шахсан ўз зиммаларига мажбуриятлар ҳам оладилар. Мана шунинг учун ҳам партия мажлиси коммунистларни тарбиялаш ва уларнинг активлигини оширишда кучли восита бўлиб ҳисобланади.

Термиз шаҳар партия комитети бошланғич ташкилотларида партия мажлисларини пухта тайёргарлик блан юксак ғоявий савияда ўтказишга катта э'тибор қилиб келмоқда. Бошланғич партия ташкилотларида мажлислар ўз вақтида ва системали ўтади. Кўриладиган масалалар ҳақида коммунистлар илгаридан хабардор қилинади. Шунинг учун ҳам коммунистлар мажлисларда актив қатнашадилар. Шаҳар партия комитети бюро а'золари, партия, комсомол ва касаба союз органлари бўлимининг инструкторлари бошланғич партия ташкилотларида ўтказиладиган мажлисларда тез-тез қатнашиб турадилар. Шаҳар партия комитети ўтказилган мажлис протоколлари ва қарорларини диққат блан ўрганиб чиқади ва қабул қилинган қарорларнинг қандай бажарилаётганлигини ҳам системали равишда текшириб боради. Термиз шаҳар партия комитетининг бу иши ибрат бўларликдир.

Партия активлари партия ташкилотларининг таянч кучидир. Бу активларни кун сайин тарбиялаш, улар сафини тобора кенгайтириш, қурилишимизнинг ҳамма соҳасида янги, ёш ва исте'додли активларни кўплаб тарбиялаб вояга етказиш—партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Ўз теварагида кўплаб активларни тарбиялаб етиштирган ва уюштирган партия ташкилотигина ўз олдида турган барча вазифаларни муваффақият блан бажара олади. Партия активлари йиғилиши район ёки шаҳар партия ташкилотининг ҳаётига доир энг муҳим масалаларни, навбатдаги хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал қилади.

Ба'зибир шаҳар ва район партия ташкилотлари партия активлари йиғилишини ўтказишга етарлик даражада э'тибор қилмайдилар, бундай йиғилишларга илгаридан пухта тайёргарлик кўрмайдилар. Ба'зан шундай ҳам бўладики, йиғилишнинг ўзида тўсатдан кўзга илинган колхоз раиси ёки қишлоқ совети раисига сўз бериб қўйилади, актив йиғилишининг қарорлари юзаки тузилган бўлади. Ба'зан актив йиғилишлари тантанабозликка айланиб кетади.

Коммунистларни партия ва давлат ишига актив қатнаштириш, уларнинг ташаббускорлигини, активлигини кучайтиришда энг муҳим восита бўлган партия мажлисини юксак савияда, уюшқоқлик блан вақт-вақтида ўтказиб туриш керак. Бундай йиғилишлар активларнинг ташаббусини кучайтиради ва тарбия мактаби бўлади.

Партия мажлиси — ҳарбир коммунист учун чинакам тарбия мактаби бўлсин. Партия активи шу мажлисларда қатнашиб ғоявий жиҳатдан чуқурроқ қуроллансин, ташкилот олдида ва шахсан ўз олдида турган конкрет вазифаларни тўла тасаввур қилаолсин.

ВКП(б) Устави, партия мажлисида партия ички демократиясининг тўла амалга оширилишини, масалаларни муҳокама қилишда барча коммунистларнинг Уставда кўрсатилган ҳуқуқлардан тўла фойдаланишини, катта ва кичик ишдаги ҳамма ходимларни хато ва камчиликлари учун юз-хотир қилмай, танқид қилишни талаб этади. Ўртоқ Сталин, большевикча танқид коммунизм сари тараққиётимизнинг қонуни, кадрларни большевикча тарбиялашнинг синалган методидир деб та'лим беради. Шунинг учун ҳам партия мажлисларида, актив йиғилишларида ишдаги камчиликлар ва хатоларни тўла очиб ташлаш, большевикча танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, навбатдаги вазифаларни аниқ ва конкрет белгилаб, партия ташкилотининг жанговарлигини ошириш лозим.

Ўзбекистон партия ташкилотлари составари кейинги йилларда юзлаб ва минглаб илғор кишилар ҳисобига ўсди. Пахтадан мўл ҳосил етиштирган мастерлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, бешйиллик планларини муддатидан илгари бажарган новаторлар, совет зиёлиларининг энг яхши намояндалари ўз ҳаётларини Ленин—Сталин партияси блан абадий боғладилар. Партиянинг мана шу ёш а'зо ва кандидатларини коммунизм руҳида, большевиклар партиясининг шонли ан'аналари руҳида тинмай тарбиялаш, уларнинг сиёсий активлиги ва амалий ишдаги ташаббускорлигини кун сайин кучайтириш — Ўзбекистон партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

И. В. Сталин Асарларининг нашр этилиши

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти И. В. Сталиннинг айрим асарларидан иборат кичик кутубхона чиқарди.

11 китобдан иборат бу кичик кутубхонада И. В. Сталиннинг қуйидаги асарлари бор: «ВКП(б) XIV с'ездига Марказий Комитетнинг сиёсий ҳисоботи», «ВКП(б) XV с'ездига Марказий Комитетнинг сиёсий ҳисоботи», «ВКП(б) XVI с'ездига Марказий Комитетнинг сиёсий ҳисоботи», «ВКП(б) Марказий Комитетининг иши тўғрисида партия XVII с'ездига ҳисобот доклади», «ВКП(б) Марказий Комитетининг иши тўғрисида партия XVIII с'ездидаги ҳисобот доклади», «Ленинизм асослари тўғрисида. Ленинизм масалаларига доир», «Анархизмми ёки социализмми?», «Диалектик ва тарихий материализм тўғрисида», «Марксизм ва миллий масала», «Миллий масала ва Ленинизм», «Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши тўғрисида».

Китоблар ихчам, махсус муқавада, чиройли ҳарфлар блан яхши қоғозда босилган. Ҳарбир китобнинг муқавасига ўртоқ И. В. Сталиннинг сурати нақш блан туширилган.

Ҳарбир китоб 50 минг нусхада босилган. (ТАСС).

Туркманистонда баҳори дон экиш бошланди

АШХАБОД, 1 январь. (ТАСС). Тажан дар'ёси ҳавзасидаги колхозлар баҳори дон экишга киришдилар. Коммунист Х. Хўжаев бошлиқ а'ло сифатли трактор бригадаси биринчи кундаёқ йигирма гектардан кўпроқ ерга дон экиб, топшириқни ошириб бажарди.

Ўзбекистон ССР 25 йиллигини меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб оламиз

«Узхлоптранс» трестининг Урганчдаги автоколоннаси шофери С. Жуманиёзов Ўзбекистон ССР 25 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада олдинда бориб, плandan ташқари 15 минг километр йўл босди. Суратда: ўртоқ Жуманиёзов.

В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Йўллар министрлигига қарашли машинасозлик заводининг слесари Н. Юнусов 12 йилликдан ортиқ норма бажарди. У Ўзбекистон ССР юбилейигача 13 йиллик нормасини бажариш мажбуриятини олди. Суратда: ўртоқ Юнусов иш устида.

А. Ашкинезер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Наманган шаҳридаги «Пятилетка» артелининг стахановчи ишчиси М. Ортиқова Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига стахановча вахтада туриб ишлаб биринчи нав'ли маҳсулот тайёрлаб чиқармоқда. Суратда: ўртоқ Ортиқова иш устида.

В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИ

16—17 январьда Тошкентда Ўзбекистон Фанлар академиясининг Ўзбекистон ССР нинг ташкил этилганига 25 йил тўлишига бағишланган юбилей сессияси ўтказилади. Сессиянинг ялпи йиғилишларида «Ўзбекистонда ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг ғалабаси» темасида Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. Ғ. Ваҳобовнинг доклади, «Ўзбекистонда фанни тараққий эттиришнинг асосий босқичлари» темасида Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти ўртоқ Т. А. Саримсоқов, Ўзбекистоннинг ишлабчиқариш кучлари ва уларнинг ривожланиш истиқболлари темасида Ўзбекистон Фанлар академияси президентининг ўринбосари ўртоқ Х. М. Абдуллаев доклад қиладилар.

11 секциянинг йиғилишларида республика олимларининг фаннинг турли соҳаларида эришган ютуқлари ҳақида 50 дан ортиқ доклад эшитилади. (ЎзТАГ).

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

Фарғона область, Киров район Ропқон қишлоқ советидаги колхозларнинг а'золари республикамизнинг 25 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарган ва плandan ташқари 650 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган эдилар. Улар бу мажбуриятларини ҳам ошириб адо этдилар. Қишлоқ совети бўйича давлатга плandan ташқари 700 тонна пахта топширилди. Шу жумладан, Ленин номли колхоз плandan ташқари 103 тонна, «Совет» колхози 99,3 тонна, «Эркин» колхози 90 тонна, «Искра» колхози 77 тонна ва Каганович номли колхоз 156 тонна пахта топширди.

Қишлоқ советидаги колхозлар юбилейгача яна 100 тонна пахта топшириш блан бирга, кўкламга тайёргарлик ишларини ҳам намунали ўтказиш учун курашмоқдалар.

В. ЮНУСОВ.

БЕШЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Иккинчи сон босмахона коллективи халқлар доҳиси ўртоқ И. В. Сталин туғилган куннинг 70 йиллиги ва Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига стахановча вахтада туриб ишлаб, 23 декабрьда бешйиллик планини бажарди.

Пландан ташқари ёғ

Ўзбекистон ёғ саноатининг илғор корхоналари 1950 йилнинг биринчи кунлариданоқ муваффақиятли ишламоқдалар. Қўқон ёғ заводининг коллективи январьнинг дастлабки икки куни ичида пландан ташқари 9 тонна ёғ ишлаб чиқарди. Андижон, Наманган ва бошқа бирқанча ёғ заводларининг коллективлари ҳам пландан ташқари ёғ ишлаб чиқардилар. (ЎзТАГ).

ИЛҒОР КОЛХОЗНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкент область Юқоричирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг а'золари Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб катта муваффақиятга эришдилар. Колхоз давлатга пахта, шоли, каноп ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш юзасидан берилган ҳамма топшириқни ошириб адо этди. Колхозда маблағ тўплаш ва қишлоқ хўжалик солиғи плани ҳам муддатидан илгари бажарилди.

«Политотдел» колхозининг а'золари 1950 йилда пахта, каноп, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришни та'минлаш учун юбилей олди мусобақасини давом эттириб кузги шудгорлашни ва барча кузги-қишки ишларни уюшқоқлик блан олиб бормоқдалар.

А. НУРТОЕВ.

ГЕКТАРИДАН 86 ЦЕНТНЕР КАНОП ПОЯСИ

Тошкент область, Қуйичирчиқ район Кетмантепа қишлоқ советидаги «Трудовик» колхозининг ўртоқ Р. Пўлатова бошлиқ звеноси 1949 йилда 19 гектар ерга каноп эккан эди. Звено доҳимиз улуғ Сталиннинг етмиш ёшга тўлган кунини ҳар гектар ердан 86 центнердан каноп пояси олиш блан нишонлади.

Звенода ҳозир 1950 йил мўл ҳосили учун кураш қизғин бораётир. Звено Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, кузги-қишки ишларни муваффақиятли ўтказмоқда.

М. ШАМЕНОВ.

БИР КУНДА ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 3.500 МЕТР ГАЗЛАМА

Сталинча бешйилликнинг тўртинчи йилини муваффақият блан туғаллаб, пландан ташқари 3 миллион 260 минг метр газлама ишлаб чиқарган Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчи, инженер-техник ходимлари Ўзбекистон ССР нинг шонли 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, янги йилда янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Шу йилнинг 2 январида йигириш фабрикаларининг коллективлари декабрь ойининг сўнгги кунида бир кеча-кундузда ишлаб чиқарилганига нисбатан анчагина кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар. Юқори сифатли газлама тўқиш учун ишлатиладиган ип ҳам планда мўлжаллланганидан ортиқ тайёрланди.

2 январь куни комбинатнинг тўқувчилари ва читга гул босиш фабрикасининг ходимлари бир кеча-кундузга мўлжаллланган топшириқдан 3.500 метр ортиқ газлама ишлаб чиқардилар.

ЎРТОҚ РАҲМАТОВА ЗВЕНОСИ 80 ЦЕНТНЕРДАН ПАХТА ТОПШИРДИ

Самарқанд область, Каттақўрғон район, Сарайқўрғон қишлоқ советидаги Каганович номли колхознинг ўртоқ Шаҳри Раҳматова бошлиқ звеноси Ўзбекистон пахтакорлари V қурултойи қатнашчилари томонидан доҳимиз ўртоқ Сталинга ёзилган мактубда 6 гектар ернинг ҳар гектаридан 80 центнердан пахта ҳосили беришга ва'да қилган эди.

Звено а'золари бу мажбуриятни муваффақиятли адо этиш учун йил бўйи фидокорона меҳнат қилдилар ва ҳар гектар ердан 80 центнердан отбор ва биринчи сорт пахта топширдилар.

1949 йил мобайнида бу звенода ҳаммаси бўлиб 3.200 меҳнат куни сарф қилинди. Бунинг бадалига звено 215 минг сўм пул, 220 центнер ғалла олди. Звено а'золарининг ҳарбир меҳнат кунига 50 сўмдан пул тўғри келди.

Ўртоқ Раҳматова бошлиқ звено 1950 йилда ҳар гектар ердан 100 центнердан пахта ҳосили олиш учун ҳозир кўкламга тайёргарлик ишларини муваффақиятли ўтказмоқда. Звено а'золари Ўзбекистон республикасининг 25 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, ўз устларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Ҳамма пахта ери 30 сантиметр чуқурликда шудгор қилинган.

Т. КАРИМОВ.

Ургут тоғи этагидаги колхозда

Ургут тоғи этагида Калинин номли колхоз бор. Бу колхоз чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда Ургут районидагина эмас, бутун республикамизда катта муваффақиятларга эришган энг йирик колхозлардан биридир. Колхознинг 20 минг қўй ва эчкиси, 600 қорамоли ва минглаб паррандаси бор. Колхоз ҳар йили 2 миллион сўмдан ортиқ даромад қилади.

Колхозчиларнинг фидокорона меҳнати натижасида, тоғ этагида янги қишлоқ барпо этилди. Қишлоқни обод қилишда маҳаллий партия ва совет ташкилотлари жуда катта ёрдам кўрсатдилар. Колхоз ўз жамғармаларининг бир қисмини ободончилик учун сарф этаётир.

Колхоз 1949 йилда катта муваффақиятларга эришди, 160 гектар тамаки майдонидан 9 ўрнига 15 центнердан олий нав' тамаки топшириб, планни 170 процент қилиб бажарди. Бундан ташқари, тери, бринза, ёғ тайёрлаш ҳамда чорва моллари сонини ошириш плани ҳам бирмунча ошириб бажарилди.

Тоғ бағрида қурилган янги бинолар қишлоқнинг ҳуснидир. Колхоз ўтган йилда 1.000 киши сиғадиган клуб қурди. Клуб ҳузурида қироатхона бор. Мактаб биноси чиройли қилиб қайтадан ремонт қилинди. Мактаб ёнида 6 хонали янги бино қурилди. Болалар боқчалари ва яслиларида колхозчиларнинг юздан кўпроқ ўғил ва қизи тарбияланмоқда. Қишлоқ марказида қизил чойхона биноси солинди. Бу чойхонада агитаторлар ҳар куни колхозчилар блан суҳбат ўтказадилар. Колхознинг район блан яқиндан алоқа боғлаши учун, телефон симлари тортилмоқда. Ўтган йили қурилабошлаган 87 киловаттли гидроэлектростанцияси Ўзбекистон ССР нинг шонли 25 йиллик юбилейига совға қилиниб, ишга туширилди. 160 хонадоннинг уйига электр лампочкалари ва радио нуқталари ўрнатилди. Қишлоқ шинам бинолар блан безалди, электр нури блан ёритилди.

Мурод АҲМАДЖОНОВ.

Самарқанд область, Сариқтепа қишлоқ совети.

Халқ демократияси мамлакатларида

Польша кўмир саноати уч йиллик планни ошириб бажарди

ВАРШАВА, 2 январь. (ТАСС). Польша кўмир саноати 1949 йил 31 декабрьда кўмир чиқариш йиллик планини бажарди.

1949 йилда урушдан аввалдагита қараганда 7,2 процент ортиқ кўмир чиқарилди. Польша кўмир саноати 1949 йил планини бажариши блан уч йиллик планини 2,3 процент ошириб адо этди.

Кўмир саноатининг Рибницкое бирлашмаси планни бажаришда биринчи ўринни олди. Бу бирлашма ўзининг йиллик планини 2 декабрьдаёқ бажарган эди. Сталин номли шахта, «Кароль» ва «Марчель» шахталари ҳам ишлабчиқариш соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар.

Румынияда янги темир йўл

БУХАРЕСТ, 2 январь. (ТАСС). Республика э'лон қилинган куннинг икки йиллиги муносабати блан янги қурилган Салва—Вишэу темир йўлида поездлар мунтазам қатнай бошлади. 61 километр узунлигидаги бу темир йўл Марамуреш районини мамлакатнинг бошқа қисмлари блан боғлайди.

Темир йўлни тантанали очиш вақтида молия министри Василе Лука нутқ сўзлади.

Буюк миллат мажлиси президиуми раисининг ўринбосари Ион Никули энг яхши намуна кўрсатган бинокор ишчилар ва техникларни орден ҳамда медальлар блан мукофотлаш тўғрисидаги фармонни ўқиб берди.

Венгрия халқ республикасида халқ кутубхоналари

БУДАПЕШТ, 2 январь. (ТАСС). Буржуа Венгриясида атиги 278 кутубхона бор эди. Халқ ҳокимияти барпо қилингандан буён ўтган 5 йил ичида кутубхоналарнинг сони 3.298 тага етди. Кутубхоналардаги китоблар сони анча ортди. Будапешт миллий музейи ҳузуридаги Сечени номли умумдавлат кутубхонасида 1 миллион 222 минг нусха китоб ва 150 мингта ҳархил ҳужжат, қўл'ёзма ва шу сингарилар бор. Венгрия халқ республикаси Фанлар академиясининг кутубхонасида 690 минг китоб ва журнал бор.

Будапештдаги Горький номли рус адабиёти кутубхонаси катта муваффақият қозонди. Кутубхона рус тилини ўрганаётган венгер меҳнаткашларини рус классик адабиёти ва совет адабиёти блан та'минламоқда, шунингдек рус тилини ўрганиш курсларини ташкил қилмоқда.

Албания меҳнаткашларининг ишлабчиқариш соҳасидаги муваффақиятлари

ТИРАНА, 2 январь. (ТАСС). Албания телеграф агентлиги билдиради: Газеталар турли корхоналарнинг йиллик халқ хўжалиги планини бажарганликлари тўғрисидаги хабарларни босиб чиқармоқдалар.

Корча районидаги Мборие Дренов кўмир шахталарининг коллективи йиллик планни муддатидан уч кун аввал бажарди ва 1950 йил ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқара бошлади.

Дуррес портидаги денгиз транспортининг ходимлари ўртоқ И. В. Сталин туғилган куннинг 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, йиллик планни муддатидан 10 кун илгари бажардилар.

Шкодер шаҳридаги ёғоч-тахта корхоналари 1949 йил тўртинчи квартал планини муддатидан олти кун илгари бажардилар.

Албанияда биринчи гугурт фабрикаси

ТИРАНА, 2 январь (ТАСС). Албания телеграф агентлиги хабар беради: кеча Тиранада биринчи гугурт фабрикаси ишга туширилди. Бу—Албаниядаги тўнғич гугурт фабрикасидир. Гугурт тайёрлаш учун зарур химия хомаш'ёсини Совет Иттифоқи етказиб берди.

Қишлоқлар радиолаштирилмоқда

СОФИЯ. (ТАСС). Радио ҳаваскорларининг иккинчи Умумбулгория конференцияси ўз ишини тамомлади.

Конференцияда та'кидланишича, ҳозирги вақтда республикада радио тўгараклари ўтган йилдагига қараганда икки марта, радио эшитувчилар сони олти марта кўпайган.

Халқ хўжалигини ривожлантириш ҳақидаги бешйиллик планда 700 қишлоқни радиолаштириш ва 180 минг радио эшиттириш точкаси ўрнатиш кўзда тутилган. Мавжуд радиостанцияларнинг қуввати 20 марта, радио приёмниклар ишлаб чиқариш 2,5 марта ортади.

Сон-саноқсиз табриклар

Ўртоқ И. В. Сталин 70 ёшга тўлган кун муносабати блан Совет Иттифоқининг ҳамма жойларидан, партия, совет ва турли жамоат ташкилотларидан, корхона коллективларидан, колхоз, муассаса ва ўқув юртларидан, ҳарбий қисмлардан ҳамда айрим совет гражданларидан, шунингдек чет эллардан сон-саноқсиз табриклар олинмоқда.

Ўртоқ Сталинга соғ-саломатлик ва узоқ йиллар умр тилаб, самимий истакларини изҳор қилиб, қуйидаги ташкилотлар табрикномалар юборганлар:

Войтович номидаги вагон-ремонт заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Озарбайжон темир йўли Боку бўлимининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Архангельск область Емец районидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Озарбайжон ССР Қозоқ районидаги Берия номли колхозининг а'золари;

Сталинград областидаги «Сарпинский» совхозининг ишчи ва хизматчилари;

Саратов область Ново-Покровск районидаги «Стахановец» колхозининг а'золари;

Краснодар ўлкасидаги Адлер цитрус совхозининг ишчи ва хизматчилари коллективи;

Сталинград область Ленин районидаги «Путь Ильича» колхозининг а'золари;

Қирғизистон ССР Жети-Оғуз районидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Ростов область Целинск районидаги «Красная заря» колхозининг а'золари;

Волинск область Голобск районидаги Шорс номли колхозининг а'золари;

Архангельск трал флотининг денгизчилари, ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Қозоғистон ССР Қизил Ўрда шаҳрининг комсомоллари, пионерлари ва ёшлари;

Меҳнаткашлар депутатлари Краснодар ўлка Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Пенза область Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Херсон область Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Курган область Советининг ижроия комитети;

Ленинграддаги Пушкин номли Академик драма театрининг коллективи;

И. В. Сталин номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Москва Пўлат институтининг профессорлари, ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари;

Бадиий адабиёт Давлат нашриёти ходимларининг коллективи;

ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Маркс — Энгельс—Ленин институтининг Грузия филиали илмий сессияси;

Москвадаги Серго Орджоникидзе номли инженерлик-экономика институтининг профессорлари, ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари коллективи;

ВЛКСМ Марий область комитети;

Марий АССР касаба союзлари область Совети;

Меҳнаткашлар депутатлари Новосибирск область советининг еттинчи сессияси;

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Ленин орденли гематология ва қон қуйиш марказий институтининг ходимлари;

Украина ССР Фанлар академиясига қарашли тарих институтининг илмий ходимлари ва хизматчилари;

СССР Фанлар академиясига қарашли Ҳуқуқ институтининг илмий ходимлари, хизматчилари, аспирантлари ва докторантлари;

СССР Транспорт машинасозлиги министрлигининг ходимлари;

Озарбайжон ССР Ленкоран шаҳри хотин-қизларининг умумий йиғилиши;

Днепропетровскдаги Сталин номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли металлургия институтининг профессорлари, ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари коллективи;

ВКП(б) Хабаровск шаҳар комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Воронеж область Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Винница область Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Брест область Советининг ижроия комитети;

СССР Йўллар министрлигининг ходимлари;

СССР Ҳукумати ҳузуридаги колхоз ишлари Советининг ходимлари;

М.Ф. Ахундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат опера ва балет театрининг коллективи;

«Известия» нашриёти ходимлари коллективи;

ВКП(б) область комитетлари, ўлка комитетлари ва иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарьлари, Меҳнаткашлар депутатлари область, ўлка Советлари ижроия комитетларининг раислари ва иттифоқчи ҳамда автоном республикалар Министрлар Советларининг раислари курсларининг ўқувчилари;

Жанубий Қурия меҳнаткашлар партиясининг Марказий комитети;

Панжоб коммунистлар партиясининг Марказий комитети;

Парто-рико коммунистлар партияси;

Германия национал-демократлар партияси;

Германия христьян-демократлар союзи;

Германия демократик хотин-қизлар союзи;

Франция умуммеҳнат уюшмаси;

Венгрия касаба союзлари Марказий кенгаши;

Италия умуммеҳнат уюшмаси;

Ирландия коммунист ёшлар союзи.

Булғория Ёзувчилар союзининг президиуми;

Умумхитой касаба союзлари уюшмаси;

Қурия бирлашган демократик Ватан Фронтининг Марказий комитети;

Умумхитой демократик хотин-қизлар уюшмаси;

Покистон касаба союзлари уюшмаси;

Ғарбий Панжоб деҳқонлар комитети;

Сиамдаги хитой демократик хотин-қизлар уюшмаси;

Сиамдаги хитой ёшлари бош комитети;

Совет Иттифоқи блан тинчлик ва дўстлик Жанубий Африка жамияти;

Куба қанд саноати ишчилари касаба союзи;

СССР блан ҳамкорлик қилучи Янги Зеландия жамияти;

Сун Цзин-лин (Сунь Ят-сен);

Бернард Шоу;

Муси, Иотанна ва Мартин Андерсен Нексе;

Пабло Неруда, Энрике Делано, Сесар Годов (Чили);

Украина К(б)П Одесса область комитети;

ВКП(б) Иркутск область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Грузия К(б)П Абхазия область комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Москва область ва шаҳар Советлари;

Украина К(б)П Черновици область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

ВКП(б) Тува область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Меҳнаткашлар депутатлари Николаев область Советининг ижроия комитети;

Туркманистон ССР меҳнаткашлар депутатлари Мари область Советининг ижроия комитети.

Ўзбекистон К(б)П Бухоро область ва шаҳар комитетлари;

Брянск областидаги Калинин номли Клинцов механика заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи.

И. В. Сталин номидаги Саратов — Москва газ қувурининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Москва труба заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Мосэнергога қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли 9-нчи ТЭЦнинг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Боку шаҳридаги «Красний пролетарий» заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Москва шаҳридаги Щербаков номли комбинатнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Советский шаҳридаги целлюлоза-қоғоз комбинатининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Паро-Фоминск йигирув-тўқув фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

К. А. Тимирязев номли Ленин орденли Москва Қишлоқ хўжалик академиясининг профессорлари, ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари коллективи;

РСФСР Педагогика фанлари академиясининг ҳақиқий а'золари ва корреспондент а'золари, илмий ходимлари, ишчи ва хизматчилари;

Совет Армиясининг А. В. Александров номидаги Қизил Байроқли ашула ва рақс ансамбли коллективи;

Серго Орджоникидзе номидаги Ленин орденли Москва авиация институтининг профессорлари, ўқитувчилари, студентлари, ишчи ва хизматчилари;

Ленин орденли Белоруссия Давлат опера ва балет Большой театри ходимлари коллективи;

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Марказий травматология ва ортапедия институтининг ходимлари;

Академик И .М. Губкин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Москва нефть институтининг студентлари, профессорлари, ўқитувчилари, илмий ходимлари, ишчи ва хизматчилари;

ВКП(б) Марказий Комитети аппаратининг ходимлари;

ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Маркс—Энгельс—Ленин Институтининг ўртоқ И. В. Сталин 70 ёшга тўлган кунга бағишлаб чақирилган илмий сессияси қатнашчилари;

СССР Министрлар Совети аппаратининг ходимлари.

«Правда» газетасининг редакцияси, нашриёти ва босмахонаси ходимлари коллективи:

СССР Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигининг коллегияси;

(Табриклар рўйхатининг давоми газетамизнинг келгуси сонида босилади).

Хоразм область, Янгиариқ районидаги Наримонов номли колхозда янги телефон коммутатори қурилди. Суратда: коммутатор навбатчиси Жуманиёз Шарипов иш устида. В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Бекобод юбилейга тайёрланмоқда

ШАҲАР ТАРИХИ МУЗЕЙИ

Сталинча бешйилликлар даврида барпо этилган металлурглар, энергетиклар шаҳри — Бекобод республикамизнинг шонли 25 йиллик юбилейига тайёрланмоқда.

Шаҳарнинг бун'ёдга келиш тарихи жуда қизиқарлидир. Атрофи тоғ ва қирлар блан қопланган Бекободда неча ўнлаб кўркам бино қурилди, маданий-оқартув муассасалари вужудга келди. Республикамизнинг металл ва прокат ишлаб чиқарадиган йирик саноати ҳам шу шаҳардадир. Бекобод шаҳри республикамизнинг пойтахти Тошкентга ва бошқа шаҳарларга нур сочмоқда.

Шаҳар маданий-оқартув бўлими, юбилей муносабати блан, Бекобод шаҳрининг тарихини тўла акс эттирадиган Тарих музейи очади. Музей учун цемент заводи ишчилар шаҳарчасидан мувофиқ бино ажратилди. Музейни жиҳозлаш учун етарли миқдорда маблағ берилди. Ҳозир музей учун экспонатлар тайёрланмоқда.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШИГА БАҒИШЛАНГАН ВИСТАВКА

Юбилей куни шаҳардаги цемент заводи металл заводи, «Фарҳодстрой» ва бошқа корхоналарнинг ишига бағишланган виставка очилади. Виставкада маданият, сан'ат, маориф соҳасига ва корхоналарнинг ўсишига доир диаграмма ва ҳархил экспонатлар қўйилади.

Виставкани бадиий жиҳатдан безаш учун «Победа» артели правлениеси махсус рассомлар бригадасини ажратди. Виставка цемент заводи, «Фарҳодстрой» қурилиши бошқармаси, металл заводи биноларида ва шаҳарда ташкил этилади.

ЯНГИ КОРХОНА

Бекобод шаҳрида янги саноат корхоналари вужудга келмоқда. Юбилей арафасида бу ерда янги пахта заводининг биноси қад кўтармоқда. Завод учун машина ва зарур механизмлар келтирилди.

ЮБИЛЕЙГА СОВҒА

Фарҳод ГЭС бошқармаси каналнинг чап қирғоғида ишчи, хизматчиларнинг болалари учун 12 хонали ўрта мактаб биноси қурди. Мактаб биноси битказилиб, яхшилаб жиҳозланди.

КЛУБ КЕНГАЙТИРИЛДИ

Шаҳарда катта ва мукаммал жиҳозланган клуб йўқ эди. Юбилей муносабати блан, шаҳар марказидаги клубнинг кичик биноси 300 киши сиғадиган қилиб қайтадан қурилди. Клуб зали кенгайтирилди, қўшимча бино қурилди. Клуб яхшилаб ускуналанади. Бу клуб шаҳар меҳнаткашларига хизмат қиладиган чинакам маданий ўчоққа айлантирилади.

Ш. ҚУЗАНБОЕВ.

Партия мажлиси

Партиянинг асоси бошланғич партия ташкилотларидир. У завод — фабрикалар, колхоз, совхозлар, мактаблар, совет ва хўжалик муассасаларида ишлаётган коммунистларни бирлаштиради.

Партия ва ҳукуматимизнинг барча тадбирлари коммунистларга шу бошланғич партия ташкилотлари орқали етказилади ва улар мамлакатимиз олдида турган ғоят муҳим хўжалик ва сиёсий вазифаларни бажариш учун сафарбар қилинади. Бошланғич партия ташкилоти ВКП(б) сафига янги а'зо ва кандидатлар қабул қилади, партия ички ҳаётига, коммунистларнинг ишига доир барча масалаларни муҳокама қилади.

Бошланғич партия ташкилотининг юқори раҳбарлик органи ҳисобланган партия мажлиси — коммунистларни большевистик руҳда тарбиялашда ғоят катта аҳамиятга эгадир. Коммунистлар партия мажлисида партия турмушига доир масалаларни ҳал этишда актив суратда қатнашиб, большевикча принципиаллик, талабчанлик давлат ва партия интизомига қаттиқ риоя қилиш, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбияланадилар.

Яхши тайёрланган ва юқори савияда ўтказилган партия мажлиси коммунистларнинг сиёсий онгини ташаббускорлигини оширади, активлигини кучайтиради ва ташкилотда партия интизомини мустаҳкамлайди. Партия мажлиси шу ташкилот ҳисобида турган коммунистларнинг олдида қандай вазифалар турганлигини белгилаб беради ва уларни янги вазифаларни бажаришга сафарбар қилади.

Ўртоқ Л. М. Каганович ВКП(б)нинг XVIII с'ездида партия мажлисининг аҳамияти ҳақида гапириб, «Партия а'зоси партия мажлисида большевизмни партия мактабидагидан оз эмас, балки кўпроқ ўрганиши мумкин» деган эди.

Партия мажлиси системали, юксак ғоявий савияда, коммунистларнинг актив иштироки блан ўтган жойда коммунистларнинг авангардлик роли юксак бўлади, активлиги ошади. Буни Термиз шаҳар пахта заводи бошланғич партия ташкилотининг иш тажрибасидан равшан кўриш мумкин.

Завод партия ташкилоти (секретари ўртоқ Ҳамидов) партия мажлисларини вақт-вақтида ўтказиб туриш, бу мажлислардан коммунистларни большевизм руҳида тарбиялаш учун фойдаланишга катта э'тибор беради. Ташкилотда партия мажлиси ҳар ойда камида бир марта ва белгиланган кунда ўтказиб турилади. Мажлисда кўриладиган масалалар партия бюросида илгаридан пухта ўйланиб белгиланади ва кун тартиби коммунистларга 5—6 кун илгари хабар қилинади.

Шаҳарнинг энг йирик корхоналаридан бўлган пахта заводи ёзда капитал ремонтни тамом қилди. Жин, пресс цехларига янги машиналар ўрнатилди. Шунга қарамасдан заводда октябрь ойида пахта тозалаш плани бажарилмади. Партия ташкилоти коммунистлардан иборат алоҳида бригада ажратиб смена ва цехларда ишнинг қандай бораётганлигини пухта текширди. Текшириш якунлари ва завод директорининг доклади партия мажлисида муҳокама қилинди. Текшириш ўтказган коммунистлар қолоқлик сабабларини танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташладилар. Мажлисда 10 киши музокарага чиқди. Сўзга чиққан коммунистлар заводда қолоқлиқни тугатиш учун нима қилиш кераклигини айтиб ўтдилар. Шу мажлисда коммунистларнинг таклифларига асосланиб бир қанча муҳим тадбирлар белгилади.

Пахта завод партия ташкилотида 20 декабрьгача ўтказилган 16 та умумий партия мажлисининг ҳаммаси ҳам мана шундай тайёргарлик блан юксак савияда ўтказилди. Заводда йиллик планнинг муддатидан 20 кун олдин бажарилишига, маҳсулот сифатининг яхшиланишига асосий сабаблардан бири ҳам шу.

Термиз темир йўл станциясининг паровоз депоси партия ташкилоти шаҳарда энг йирик партия ташкилотларидан бири ҳисобланади. Бу ташкилот ҳисобида ВКП(б)нинг 48 а'зоси ва 8 кандидати бор. Буларнинг ҳаммасига деярлик партия топшириғи берилган. Партия ташкилоти шу топшириқларнинг қандай бажарилаётганлигини тез-тез текшириб туради.

Паровоз депо бошлиғи ўртоқ Несговоровга партия ташкилоти ВКП(б) тарихи қисқа курсини ўрганиш тўгарагига раҳбарлик қилишни топширган эди. Депо партия ташкилотининг 28 октябрьда бўлиб ўтган мажлисида дастлабки бир ой ичида тўгаракда ўтган машғулотларнинг якуни муҳокама қилинди.

Докладчи ўртоқ Несговоров коммунистлардан Новиков, Русскин ва бошқа ўртоқларнинг «иш кўп» деган баҳона блан машғулотларга қатнашмай келаётганлигини қаттиқ танқид қилди.

Шу мажлисда сиёсий тўгарак раҳбарлари ҳам, машғулотларга системали равишда қатнашмаётган айрим коммунистлар ҳам қаттиқ танқид қилинди. Музокарачилар партия ва комсомол маорифини яхшилаш соҳасида қимматли таклифлар бердилар. Ҳозирги вақтда паровоз депосида коммунистлар, партиясиз активлар сиёсий тўгаракларда мунтазам қатнашмоқдалар.

Партиясиз активлар партия ташкилотларининг таянчидир. Партиясиз раҳбар кадрлар блан ишлаш ва уларни тарбиялаш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Бу соҳада очиқ партия мажлислари катта тарбиявий аҳамиятга эгадир.

Шунинг учун ҳам шаҳар партия комитетининг партия, касаба союз ва комсомол органлари бўлими очиқ партия мажлисларини ўтказишга ва бу мажлисларда партиясиз активларнинг ҳам актив иштирок қилишига катта э'тибор бермоқда.

Шаҳар партия комитети ВКП(б) X с'ездининг мана шу кўрсатмасига амал қилиб, очиқ партия мажлисларида партиясиз активларнинг фаол иштирок қилишини та'минлаш чораларини кўрди.

Термиз шаҳрида 64 бошланғич партия ташкилоти бор. Бу ташкилотларнинг ҳаммасида партия мажлислари ўз вақтида ва пухта тайёргарлик блан ўтказиб турилади деб бўлмайди. Нон заводи, механизация мактаби, партия ташкилотлари партия мажлисларини ўтказишда анчагина камчиликларга йўл қўйиб келмоқдалар. Механизация мактабида (партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳасанова) партия мажлислари ўз вақтида ўтмайди. Нон завод партия ташкилотида ҳам (секретари ўртоқ Худаков) кейинги 9 ойда 2 марта партия мажлиси ўтказилган.

Партия мажлисларида муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш, шу қарорларнинг ижроси учун бутун ташкилот ҳисобида турган барча коммунистларни ва активларни сафарбар қилиш энг муҳим вазифадир. Шундай бўлмаганда мажлис қарорларининг аҳамияти қолмайди.

Биз бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик масаласида муҳим ўрин тутган бу соҳага зўр э'тибор бераётирмиз. Шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотларидан келган қарорларни, бу қарорларнинг қандай бажарилаётганлигини системали равишда текшириб туради. Қарорларнинг мазмунига, тўғри тузилганлигига э'тибор қилинади, ва бу тўғрида бошланғич партия ташкилотларига кўрсатмалар берилади.

Термиз шаҳар партия ташкилоти кейинги йилларда корхоналарнинг илғор кишилари ҳисобига ўсди. ВКП(б) сафларига ишлабчиқаришдаги илғор стахановчилар тортилди. Партия ташкилоти олдида мана шу ёш коммунистларни большевистик руҳда тарбиялаш, ғоявий жиҳатдан чиниқтириш вазифаси турибди. Бу соҳада партия мажлисларининг роли ниҳоят каттадир. Биз партия мажлисларининг ташкилотчилик ва тарбиявий ролини янада кучайтириш учун ҳамма зарур чораларни кўрамиз.

Ғ. БЎРИБОЕВ.

Ўзбекистон К(б)П Термиз шаҳар комитетининг секретари.

Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи олдидан

Бир колхознинг тарихи

БИРИНЧИ ҚАДАМ

Илгарилари Қуйижонапар, Ўртажонапар ва Юқорижонапар қишлоқларидаги барча ер, сув, ҳовли ва боғлар ир тўда бойларнинг қўлида бўлиб, бу қишлоқлардаги юзларча камбағал асоратда эди. Ерсиз, бошпанасиз батрак, чорикорлар шу бойларнинг марҳаматсиз эксплоатацияси, ваҳшиёна истибдоди остида интизор, бир бурда нонга зор, оч-яланғоч умр кечирар эдилар.

Қишлоқда қоронғилик, жаҳола ҳукмрон эди. Бутун бир жамоада саводхон киши бўлмаган.

Улуғ Октябрьнинг ҳаётбахш гўёши Жонапар қишлоғини ҳам ўз нури блан ёритди.

1928 йилда Қуйижонапар қишлоғида фавқулодда хурсандчилик юз берди. От чопдириб келган ўрта бўйли йигит — Жўра жарчи баланд овоз блан қичқира кетди:

— Севинчи беринглар, Марказий Ижрокомимизнинг раиси ўртоқ Йўлдош Охунбобоев бизнинг қишлоққа келаётирлар!

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди Йўлдош Охунбобоев Жонапар ва Сиёд қишлоқларининг аҳолиси блан самимий суҳбат қилди, ер ислоҳоти туфайли ер-сувли бўлган батрак, камбағаллар ва ўрта ҳол деҳқонларга Совет Ҳукумати ва большевиклар партияси кўрсатган улуғвор ишлар истиқболини тушунтириб берди.

Умарбойнинг батракларидан бири — Бешим Ғафуров ўрнидан турди-да, севимли оқсоқолга қараб:

— Биз ширкат бўлиб ишлашни хоҳлаймиз. Тарқоқ ҳолда ишлаб келаётган деҳқонларнинг аҳволини ўз кўзимиз блан кўриб турипмиз. Якка отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донги чиқмас. Бизга от-уловдан ёрдам берилса, бирлашиб ишлар эдик, — деди.

Бешим Ғафуров, Меҳмон Пўлтов, Мурод Ортиқов, Исмат Қобилов, Ана Тўхтаевлар... 18 собиқ батрак бирлашиб, Сайёд қишлоқ советидагина эмас Қоракўл районида биринчи бўлиб, қишлоқ хўжалик артели туздилар. Артельга «Бойни қувар» деган ном берилди.

ЮКСАЛИШ

Жонапар қишлоғи деҳқонларининг ташаббуси блан тузилган артельнинг биринчи йилдаёқ эришган муваффақияти Қоракўл, Жондор (ҳозирги Свердлов) районларига яшин тезлигида тарқалди.

Ўрта ва Юқорижонапар қишлоқларида «Янги турмуш», «Пролетар», «Социализм» ва «8 Март» артельлари тузилди. Лекин меҳнат яхши ташкил этилмаганлиги, механизациядан яхши фойдаланмаслик натижасида, биринчи йили кутилган ҳосил қўлга киритилмади. «Бойни қувар» артели 1929 йилда 17 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектардан 2,8 центнердан ҳосил кўтарди.

«Пролетари», «Янги турмуш», «Социализм» ва «8 Март» артельлари эса 11—12 гектардан ерга чигит экиб, 2—2,1 центнердан пахта олганлар. Бироқ, шунга қарамай, артель а'золарининг турмуши кескин даражада ўзгарди. Ҳукумат томонидан берилган моддий ёрдам туфайли, артель а'золари ўз қадларини кўтариб олишга муваффақ бўлдилар.

Орадан бир йил ўтгач, «8 Март» ва бошқа артельлар «Бойни қувар» артелига қўшилдилар, артельга «8 Март» номи берилди. «8 Март» колхози йилдан-йилга юксалаборди. Колхоз а'золари янгича ишлашга кўчдилар. Феодализм даврининг мероси бўлган омоч-бўйинтуруқлар улоқтириб ташланиб, ерларни трактор ва плуглар блан ишлашга ўтилди.

МИЛЛИОНЕР КОЛХОЗ

«8 Март» колхози йилдан-йилга ҳартарафлама юксалмоқда. Колхоз урушдан олдинги йилларда 120 гектар пахта майдонига эга бўлиб, ҳар гектардан 12—13 центнердан ҳосил олган бўлса, урушдан кейинги йилларда пахта майдонини 205 гектарга етказиб, давлатга ҳар гектардан 14—15 центнердан узун толали пахта ҳосили топшираётир.

Колхоз 1949 йилда ҳар гектаридан 19 центнердан узун толали пахта топшириб, йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Колхознинг кекса пахтакори ўртоқ Бешим Ғафуров бошчилигидаги звено 9 гектар ерининг ҳар гектаридан 25 центнердан, коммунист ўртоқ Мустақим Раҳматов звеноси 23 центнердан, комсомол Исмоил Фузайлов, Қурбоной Нурқулова ўртоқлар бошлиқ звенолар 22,8 центнердан узун толали пахта топширдилар.

Колхоз 1948 йилда 1 миллион сўм даромад олган бўлса, 1949 йилда пахтачиликдан 1 миллион 802 минг сўм (шу жумладан, 800 минг сўм устама мукофот), чорвачиликдан 87.650 сўм, ипакчиликдан 50.091 сўм, боғдорчиликдан 41.570 сўм, жам'и — салкам 2,5 миллион сўм даромад қилди.

1948 йилда колхозчилар ҳарбир меҳнат кунига 5 сўмдан пул, 1 кило 400 граммдан ғалла олган бўлсалар, 1949 йилда 17 сўмдан пул, 2,5 килограммдан ғалла олаётирлар. 35 га яқин хўжалик 25—30 минг сўмдан пул олади. Масалан, оддий колхозчи ўртоқ Жўра Ҳамроев оиласидаги 3 киши блан бирга 1.510 та меҳнат куни ишлаган. Бешим Ғафуров оиласи 1.455 та меҳнат кунига эга. Ўртоқ Ҳамроев оиласи 25.600 сўм нақд пул, 5 тоннага яқин ғалла, ўртоқ Ғафуров оиласи 25.000 сўм нақд пул, 4,5 тонна ғалла олади.

ҚАДРЛАР

Илгари хат-саводли одами бўлмаган Қуйижонапар қишлоғида ҳозир иккита мактаб бор, уларда 250 та бола ўқимоқда. Колхоз ўзидан етишиб чиққан 10 ўқитувчига, 8 тракторчи ва бригада механигига эга. Колхознинг собиқ а'золаридан коммунист Болта Шарипов, Эгам Жумаев ўртоқлар участка агрономи бўлиб ишламоқдалар. Колхозчиларнинг фарзандларидан 9 киши Бухоро ва Самарқанддаги қишлоқ хўжалик институтларида, 2 киши давлат педагогика институтида ўқимоқда. Шу колхознинг а'золаридан 10 киши районда мас'ул ўринларда хизмат қилмоқда.

СТАЛИНЧА ДЎСТЛИК

Колхоз йигитларидан бир нечтаси Улуғ Ватан уруши фронтларида ёвуз душманга қарши бўлган жангларда қатнашдилар. Стахановчи колхозчи ўртоқ Пирим Хўжақулов Украина ССРни ва Краснодар ўлкасини озод қилишда фаол иштирок этган. Ўртоқ Хўжақулов шундай ҳикоя қилади:

— Новороссийск учун жуда даҳшатли жанг давом этди. Бизнинг бўлинмамиз темир йўл яқинидаги бир станцияга бостириб кириб, немис батальонини битта қолдирмай қириб ташлади. Станция аҳолиси ер тўлаларга яширниб, қаттиқ азоб чекиб ётар эди. Биз душмандан яшириниб ётган аҳолини озод қилдик ва уларга моддий ёрдам бердик. Озод қилинганлардан кекса темир йўлчи Иван Макарович Кучеренко мени оталарча қучоқлаб: Сен энди менга ўғил бўлдинг. Мен ҳам оилам блан бирга, Ўзбекистонга бориб ишлайман, деди. Мен у блан ота-бола тутиндим.

... Бўлинмамиз Анап шаҳри томонга силжиди. Мен қаттиқ жанглардан бирида ярадор бўлдим. Мени Тбилисидаги госпитальга юбордилар. Орадан бирнеча кун ўтгач, Иван Макарович мени қидириб, госпитальга келди. У, мени тетик кўргач, чексиз қувонди. У, тузалганимга қадар ёнимдан силжимади. Мен соғайдим

— Ўғлим Петр, энди, душманнинг уяси — Берлинни олишда қатнаш! Биз сенинг колхозингга бориб, сенинг ғалаба блан қайтишингни кутамиз, — деди чол.

...Отахоним айтганидек, Берлинни олишда қатнашиб, уруш тамом бўлгач, колхозимга қайтдим. Отахоним Когон темир йўлида, хотини, иккита қизи — Вера, Таня Ивановналар колхозда ишлаб юрган эканлар. Ҳамқишлоқларим уларни иссиқ кутиб олганлар. Вера Ивановнага уйланишим муносабати блан бўлиб ўтган тўйга бутун қишлоқ келди...

Вера Ивановна, унинг синглиси Таня — колхознинг илғор кишиларидан ҳисобланадилар. Вера Ивановна колхозда ҳалол меҳнат қилиши блан бирқаторда, колхозчи хотин-қизларни тарбиялаш соҳасида ҳам катта ишлар қилмоқда. Улар худди бир ота-онанинг фарзандидек яшамоқдалар.

КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИ

Ўтмишда қоронғулик, жаҳолат маҳкуми бўлган Қуйижонапар қишлоғининг қиёфаси таниб бўлмаслик даражада ўзгарди. Хароба чордеворлар ўрнида янги, кенг ва ёруғ уйлар, клуб, мактаб бинолари қурилди. «ЗИС» маркали юк машинаси, енгил «Москвич» машинаси қишлоқнинг кенг кўчаларидан ўтиб, колхозга ва колхозчиларга хизмат қилмоқда. Колхоз қишлоғида қатор янги уйлар солинмоқда. Узумзор, мевазор боғлар кўпаймоқда.

— 1950 йилда электр станция, радиоузел, ҳаммом, ўрта мактаб, намунали болалар боғчаси ва яслиси учун бинолар қурамиз. Бунинг учун 400 минг сўм маблағ ажратдик. 6 та стахановчи колхозчи «Москвич» ва «Победа» машиналари сотиб олмоқчи. Биз 1950 йилда ҳар гектардан камида 25 центнердан узун толали пахта етказишга тайёргарлик кўраётирмиз. Келаси йилда умумий даромадимиз икки марта кўпаяди, — дейди колхоз раис и ўртоқ Отаулла Ҳамроев.

Бухоро областининг энг кекса ва илғор колхозларидан ҳисобланган «8 Март» колхозининг қисқа ва мазмундор тарихи ана шундай.

С. КАРИМОВ.

Қоракўл район, Сайёд қишлоқ совети.

«КОММУНИСТ» ЖУРНАЛИНИНГ 12-нчи СОНИ БОСИЛИБ ЧИҚДИ

Журналнинг бу сонида улуғ доҳи, йўлбошчи Иосиф Виссарионович Сталин туғилган куннинг 70 йиллигига бағишлаб бошмақола берилган. Журналда яна, ўртоқ Сталиннинг туғилган кунига бағишланган қуйидаги мақолалар босилган:

Н. Мирошхина — И. В. Сталиннинг маркча-ленинча фалсафани ривожлантириши, **А. Зуфаров** — ўртоқ Сталин ва социалистик Ўзбекистонни индустрлаш, **Ш. Улмасбоев** — ўртоқ Сталиннинг гениал асари, **Т. Қамбаров** — Сталин Конституциясининг улуғ байроғи остида, **Е. Блок** — Коммунистик партиялар Информация Бюроси кенгашининг якунлари.

Булардан ташқари, журналнинг бу сонида 1949 йилда босилган мақолаларнинг умумий рўйхати ҳам берилган.

Пахта ҳосили йилдан-йилга оширилмоқда

СССР Министрлар Советининг 1949 йил 4 февраль қарори ҳамда Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар Партиясининг X с'езди пахтачилик соҳасида йўл қўйилган хато ва камчиликларни кўрсатиб, ҳосилни йилдан-йилга ошириш, мамлакатга тобора кўпроқ пахта етказиб беришни жанговар вазифа қилиб қўйди.

Хатирчи районининг большевиклари бу тарихий қарорларни амалга ошириб, колхозчилар, тракторчилар оммасини пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар этдилар. Район партия ташкилоти, даставвал колхозлардаги бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширди, камқувват колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор берди. Колхозларнинг асосий кучи Ўзбекистон пахтакорлари V қурултойи қатнашчиларидан ўртоқ Сталинга ёзилган мактубда олинган мажбуриятларни бажариш учун пахтачилик ишларига сафарбар этилди. Бу тарихий ҳужжатлар колхозчилар ва тракторчилар оммасига пухта тушунтирилгандан кейин, улар олинган мажбуриятни шараф блан бажариш учун чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш даврида фидокорона меҳнат қилдилар. Колхозчиларнинг ҳалол меҳнати самарали натижалар берди. Районимиз 15 декабрьда пахта топшириш планини тўла бажарди. Ҳар гектаридан 18 ярим центнердан пахта топширилди. Бу — 1948 йилга қараганда ҳар гектарига 1,8 центнердан ортиқдир.

Коммунистлар мўл ҳосил учун курашнинг ташкилотчилари бўлдилар. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари блан, олинган мажбуриятни бажариш учун курашда намуна кўрсатдилар. 36 колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳисобида бўлган 231 коммунист бевосита пахта далаларида ишламоқда. Коммунистлар бошчилик қилаётган 34 бригада, 37 звено а'золари пахта тайёрлаш юзасидан ўз мажбуриятларини ошириб бажардилар. 32 колхоз давлат планини тўла адо этди.

Ворошилов қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз партия ташкилоти ҳисобида бўлган 13 коммунист фидокорона меҳнат қилиб, юқори ҳосил учун бошланган ҳаракатга етакчилик қилди. Коммунистлардан Жумаев, Холбўтаев ва бошланғич партия ташкилотининг секретари Эшназаров ўртоқлар бошлиқ бўлган бригадалар колхозда энг юқори ҳосил олдилар. Бошланғич партия ташкилоти колхоз правлениесининг иши устидан доим назорат қилиб турди. Колхоз раиси ўртоқ Лайлиев ва бригада, звено бошлиқларининг ҳисоботлари партия йиғилишида муҳокама қилинди, коммунистларнинг иши устидан назорат кучайтирилиб, уларнинг ҳосил учун жавобгарлиги оширилди. Бошланғич партия ташкилоти колхоз далаларида социалистик мусобақани ривожлантириб, мусобақа шартларининг бажарилишини текшириб борди. Бунинг натижасида, колхоз 424 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта топшириб, давлат планини ошириб бажарди.

Калинин қишлоқ советидаги ўртоқ Улжаев бошланғич партия ташкилотининг секретари бўлган «Совет» колхозининг коммунистлари ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштиришга етакчилик қилдилар. Колхоз 370 гектар ерга пахта экиб, планни 108 процент бажарди. Шунингдек, «Зарбдор», «Ленинобод», Карл Маркс номли ва бошқа колхозларнинг коммунистлари ҳам мўл ҳосил етиштиришга етакчилик қилдилар. «Коммунизм» колхози бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шодиев бошлиқ бўлган звенонинг а'золари ҳар гектар ердан 42 центнердан, Карл Маркс номли колхознинг Ойша Хўжаева бошлиқ бўлган звено а'золари 45 центнердан, Ворошилов номли колхознинг Зулфия Искандарова бошлиқ звено а'золари 50 центнердан пахта топширдилар. Ўртоқ Искандарованинг ўзи мавсумда 9.700 килограмм пахта терди.

Районимизда 11 та камқувват колхоз бор эди. Бу колхозлар ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамланиб, пахта тайёрлаш планини бажардилар. Масалан, Киров номли колхоз бирнеча йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажармай, камқувват бўлиб қолган эди. Район ташкилотлари бу колхознинг қолоқлик сабабларини ўрганиб, колхоздаги кучларни тўғри жойлаштириш, мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланишга ёрдам бердилар. Натижада, бу колхоз қолоқликдан чиқди, кейинги икки йил ичида пахта ҳосилини ҳар гектарига 8 центнердан оширди. 1949 йилда колхоз 220 гектар ернинг ҳар гектаридан 20 центнердан пахта топширди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ Фароғат Ортиқова раис бўлган бу колхоз а'золари улуғ доҳиймиз ўртоқ Сталин туғилган куннинг 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақани яна ҳам кучайтириб, даладаги ҳосилни тез йиғиштириб олиш блан, 1950 йил мўл ҳосилига замин тайёрламоқдалар.

Коммунист ва комсомоллар пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда айниқса зўр ғайрат кўрсатдилар. 470 коммунист ва комсомол а'зоси 5—7 минг килограммдан пахта терди. Карл Маркс номли колхоз а'зоси коммунист Зиёд Тожиевнинг терган пахтаси 12 минг килограммдан ошди. 5—7 мингчилар ҳаракатига қўшилган теримчилардан 3.500 киши ўз мажбуриятини ошириб бажарди.

Ғўза парвариши ва ҳосилни йиғиб-териб олиш кунларида район партия ташкилоти колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга алоҳида э'тибор берди. 300 дан кўпроқ агитатор колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб борди, илғорлар тажрибасини оммалаштирди. 45 колхознинг ҳаммасида деворий газета, жанговар варақалар чиқариб турилди. Дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилди.

Районимизнинг пахтакорлари улуғ Сталин туғилган куннинг 70 йиллигини муносиб нишонлаб республикамизнинг 25 йиллик юбилейи шарафига, планлан ташқари яна 1.500 тонна пахта бериш мажбуриятини олдилар. Бу мажбурият албатта бажарилади.

Хатирчи районининг партияли ва партиясиз большевиклари партия ва ҳукумат қарорларини бажариб, пахта ҳосилини йилдан-йилга оширмоқдалар. Биз 1949 йилда қўлга киритган ютуқларимизни мустаҳкамлаб, 1950 йилда пахта ҳосилини яна ҳам ошириш учун ҳозирдан замин тайёрлашга киришдик. Колхозчилар ва тракторчилар ғўзапоя юлиш ва ерни шудгорлашни қизитиб юбордилар.

Район партия ташкилоти асосий диққатни пахта ҳосилини оширишга қаратиш блан бирга, қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш учун ҳам курашмоқда. Ўтган йил ғалла, чорвачилик ва пиллачилик соҳасида ҳам муваффақиятларга эришдик. Давлатга ғалла, пилла, тери топшириш планлари ошириб бажарилди.

Самарқанд область, Хатирчи районининг большевиклари, колхозчилари пахтачиликни ривожлантириш соҳасида партия, ҳукуматимиз ва шахсан ўртоқ Сталин томонидан қўйилган вазифаларни бажариб, районимизни республикамизнинг юқори ҳосилли районлари қаторига чиқариш учун курашадилар.

А. БАЛАСАНОВ.
Ўзбекистон К(б)П Хатирчи район комитетининг секретари.

Илғор звено ва бригадаларнинг муваффақияти

Қорақалпоғистон АССР, Шоббоз район Шимом қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг ўртоқ Иброҳим Мат'ёқубов бошлиқ звеноси пахтадан юқори ҳосил олишни та'мин қилди. Звено 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 47 центнердан ҳосил етиштириб, районда биринчи ўринни эгаллади. Ҳозир Иброҳим Мат'ёқубов звеноси қишки тадбирларни қизитиб юборди.

☆

Шу қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхознинг коммунист ўртоқ Тўти Юсупова бошлиқ звеноси 7 гектар ернинг ҳар гектаридан 46 центнердан ҳосил олди.

У. БУТЕНОВ.

Мўл ҳосил етиштириб, катта даромад олаётирлар

ФАРҒОНА, (**«Қизил Ўзбекистон» мухбиридан**). Областьнинг пахтадан мўл ҳосил етиштирган колхозлари давлатга топширган пахталари учун катта даромад олмоқдалар.

Бағдод районидаги Юсупов номли колхоз (раиси ўртоқ Сайдалиев) 6 миллион сўм, «Большевик» колхози (раиси ўртоқ Усмонхўжаев) 4 миллион сўм, Охунбобоев районидаги Сталин номли колхоз (раиси ўртоқ Абдуллаев) 6 миллион сўм, Фрунзе номли колхоз (раиси ўртоқ Раҳмонов) 8 миллион сўм даромад олдилар.

Бу колхозларда колхозчиларнинг ҳар бир меҳнат кунига 15 сўмдан 25 сўмгача пул ва 2 ярим килограммдан 3 ярим килограммгача ғалла тақсимланади.

Отахонов бошлиқ звено ҳар гектар ердан 55 центнердан пахта топширди

Денов район (Сурхондар'ё области), Кенагас қишлоқ советидаги «Қизил Фарғона» колхозининг ўртоқ Муҳаммад Отахонов бошлиқ звеноси 6 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олган эди. Звено а'золари фидокорона меҳнат туфайли мўл ҳосил етиштирдилар. Звено ҳар гектаридан 55 центнердан пахта топширди ва мавсум охиригача ҳар гектаридан яна 5 центнердан ҳосил бериш мажбуриятини олди.

И. РОЗИҚОВ.

Ғолиблар

Янгилик яратучи ижодкор халқнинг ўз меҳнат самараларидан фахрланиш ва завқланишидан ҳам зўр қувонч бўлиши мумкинми! Уфққача туташиб кетгандек бўлиб ёйилиб ётган зилол денгиз, унинг истаган вақтда пахта далаларига ҳаёт бағишловчи тиниқ суви — буларнинг ҳаммаси Ўзбекистон денгизи қуручиларининг астойдил меҳнат самараларидир.

Қуручилар жонажон Сталин туғилган куннинг етмиш йиллиги ва республиканинг шонли юбилейини катта ғалабалар блан кутиб олдилар. Сув омборини бекитадиган катта тўғон қурилишидаги иш тугалланди.

Асосий гидротехника иншоотини ўз кўзи блан кўрган киши унинг катталигидан ҳайратда қолади. Бу иншоот одам қўли блан барпо этилган тўғондек эмас, балки табиат ўзгаришлари натижасида пайдо бўлиб қолган тоғдек гавдаланади. Фақат осмондан ёки кўл томонидан қарагандагина лойиҳачининг дадил фикри асосида қурилган тоғнинг аниқ геометрик шаклини кўриш мумкин бўлади. Тўғоннинг сув томондаги қиясига териш учун республиканинг турли бурчакларидан тош ортилган неча ўнлаб эшелонлар келганлигини ва тўғонни қуришдан олдин сув босимига бардош бераоладиган катта котлован қазилганлигини эслагандагина бинокорлар томонидан қилинган ишнинг ҳажмини кўз олдига келтириш мумкин. Шундагина сталинча вахтада туриб, фидокорона меҳнат қилган, бу ажойиб иншоотни барпо этган кишилар—тракторчилар, шоферлар, темирйўлчилар ва экскаваторчилар, тош теручилар, бетончилар, кетманчилар ва инженерлар, геодезистлар, техниклар меҳнатига таҳсин ўқимай илож йўқ!

★

Қурилиш ишларини тугаллаш арафсидаги кунлар тўғон қуручиларнинг хотирасида абадий сақланиб қолади. Бу кунлар чинакам стахановча меҳнат тантанаси кунлари бўлди.

Қурилиш участкалари, районлар, бўлимлар ва айрим ишчилар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олди. Ҳар куни эрталаб иш бошланмасдан, Самарқанд ёки Бухоро областининг участкасига катта қизил байроқ тикилиб қўйилади. Бу байроқ кечаги иш натижалари бўйича социалистик мусобақада ғолиб чиққан областьга берилади.

Мусобақада ғолиб чиққан автомашиналарнинг кабинкаси устига қадаладиган қизил байроқчалар ўрнида, машина эшигига қизил юлдузчалар қўйила бошланди. Бу юлдузчалар сменада нормадаги 17 ўрнига камида 60 марта қатнаган машинага берилди.

Қурилиш йўлида қизил юлдузчали машиналарни жуда кўп учратиш мумкин. Уруш йилларида қиручи аэропланнинг фюзеляжига чизилган бундай юлдузчалар аэроплан томонидан уриб туширилган фашист аэропланларининг сонини, замбарак стволидаги қизил юлдузчалар эса пачақланган танклар сонини кўрсатар эди.

Қурилишда автомашиналарнинг қатнаш тезлиги жуда ошиб кетди. Тупроқ ортиш, тўғонга тезроқ етказиб бориш, тўкиш ва забойга қайтиб келиш учун ўрта ҳисоб блан 8 минут сарф қилинди. Тўғонга бориб келиш учун 3—3,5 километр масофада эндигина тупроқ тўкилган ва ҳали текисланмаган йўлни тез, хатарсиз босиб ўтиш кераклигини ҳисобга олганда, бу ҳам рекордли рақам эканлигини тушуниш қийин эмас, албатта.

Қурилишда ишлаган колхозчилар мусобақага бошчилик қилдилар. Бунда қурилиш ташаббускори — донгдор кетманчи ғиждувонли 63 яшар колхозчи Мавлон Ғофуровни учратиш мумкин. Паст бўйли Мавлонполвон звеноси кунлик нормасини 300 процентдан 1000 процентгача етказиб бажарди. Ўйим қазиш усулини ихтиро' қилган Мавлонполвон ҳали ҳам меҳнатни ихчамлаштириш ва енгиллаштириш устида тинмай ишламоқда. Унинг ўйимлари 3—4 машинага хизмат қилиб келди.

Қизилтепали Сафар Қўзиев звеноси айрим кунларда нормасини 700—800 процентга етказиб бажарди. Фарҳод қурилишида ишлагандаёқ донг чиқарган ургутли Қурбонов ва Шодиевлар ҳам шундай юқори кўрсаткичларга эришдилар.

★

Ўзбекистон денгизи меҳмонларни кутиб олишга тайёрланмоқда. Бу ерга Ўзбекистоннинг шонли юбилей тантаналарини ўтказиш учун қардош республикалардан ва демократик халқ республикаларидан вакиллар, қурилиш ташаббускори бўлган Самарқанд ва Бухоро областьларининг қаҳрамон колхозчилари меҳмон бўлиб келадилар.

Меҳмонларга атаб тўй-томошалар бўлади. Денгиз соҳилида катта сайил ташкил этилади, кураш ва пойга ўтказилади.

Бундан икки-уч йил муқаддам ёки урушдан олдин ишлаган ва денгизга сув қуйилишини кўрган колхозчиларни баҳайбат машиналар ҳайратда қолдиради. Қурилиш бошланганда бундай машиналар йўқ эди.

Сув омбори қурилишининг тарихи — Ватанимиз нақадар тез сур'атлар блан саноатлашаётганлигини, илгариги қолоқ ўлкаларнинг ҳам техника жиҳатидан гуллаб-яшнаётганини кўрсатадиган ёрқин далилдир.

Қурилиш қўл меҳнати блан бошланди. Бунда неча минглаб кишиларнинг меҳнат ҳиссаси бор. Сталин номли катта Фарғона канали ва бошқа халқ қурилишларидаги сингари, бунда ҳам колхозчиларнинг коллектив меҳнати тантана қилди.

Қурилиш бошланган кунларда бу ерда саксон минглаб колхозчи ишлади. Қурилиш ишларининг охирги даврида эса кўп деганда икки минг киши ишлаб, ўртача меҳнат унуми ҳам анча кўтарилди.

Барча ишлар машиналар блан бажарилабошланди. Қурилишда тупроқ ағдарадиган ГАЗ—93 ва ЗИС—585 машиналари, МТЗ, НАТИ тракторлари ва урушдан кейинги бешйилликда ихтиро' этилган С—80 машиналари (колхозчилар бу машинани «полвон машина» дейдилар), бульдозерлар, грейдерлар, скреперлар, экскаваторлар ишлади. Темир йўлдаги ишлар ҳам ўзгарди. Бу ерда тупроқни бўшатишда қўл меҳнати йўқотилди, платформалар ўрнига думпкарлар ишлатила бошланди. Ўн минглаб кишиларнинг ўрнини машиналар олди. Тўғонда ҳам, ўйимда ҳам, қурилиш йўлларида ҳам машиналар ишга туширилди. Неча ўнлаб от кучига эга бўлган автомобиль двигатели, паровоз қозони, дизель, экскаваторнинг электр кучи блан ишлайдиган мотори одамларнинг кучини бирнеча ҳисса оширди. Тўғон қурилишида ишлаган бульдозер машинаси думпкарга тупроқ ортиш, темир йўлга келтирилган тупроқни ташиш, темир йўл изини шпаллари блан кўчириш, котлован қазиш ва йўл қуриш ишларини бажарди. Бульдозер машинаси ҳар сменада 500 кубометр тупроқ ишларини бажариши керак. Аммо тўғон қурилишида бульдозерлар икки нормалан иш бажардилар

★

Машиналар, қурилишнинг қиёфасини ўзгартирибгина қолмай, одамларни ҳам ўстирди, вояга етказди. Яқиндагина оддий колхозчи бўлган кишилар тракторда, тупроқ ағдариш машинасида ва бульдозерда ишлай бошладилар.

Бу кишилар машинада ишлашга бутунлай кўникиб кетдилар, унинг кучидан тўла фойдаланиш маҳоратини ўрганиб олдилар.

Нормурод Ҳурсанов — тракторчи. У, ҳамма вақт нормасини 150—200 процент бажаради. Ҳурсановнинг мукофот олмаган куни йўқ. У, тракторчиликни қурилишга келиб ўрганди. У туғилган кичкина қишлоқ ўрнида ҳозир Ўзбекистон денгизи тўлқинланмоқда. Нормурод эса қурилишда тракторчи бўлиб ишламоқда.

Муҳаммад Қурбонов ҳам қурилишга келганда оддий колхозчи эди. Ҳозир у, донгдор тракторчи бўлиб етишди ва посёлка советига депутат қилиб сайланди. Колхозчи Маҳмуд Эшмуродов шоферлик касбини эгаллади. Ҳозир у, санитария қисмида тез ёрдам машинасини ҳайдамоқда.

Пастдарғомли Саид Худойберганов блан ленинградли Борис Тихомиров қурилишда бир-бирлари блан яқиндан дўстлашиб кетдилар. Саид қурилишга келганда оддий кетманчи, Борис шофер эди. Бу икки дўст катта экскаваторда ишлашга қизиқдилар. Қурилиш уларни Фарҳоддаги курсга юборди. Саид блан Борис илғор машинист бўлиб етишдилар. Улар экскаваторда авариясиз ишлаб, йиллик планни 300 процентдан ошириб бажардилар.

Улар стахановча иш методини топдилар. Уларнинг экскаватори бир ўйимдан иккинчи ўйимга кўчиш учун тўхтаб турмайди. Машина тўхтовсиз ҳаракат қилиб, бир ўйимни 300 метргача қазигандан кейин, дарҳол айланиб, иккинчи ўйимни қазишга киришади.

Борис Тихомиров старший машинист бўлиб, Зуҳра Болтаева блан Александра Гороховаларни ҳам экскаватор машинистлари қилиб етиштирди. Улар автомашинага тупроқ ортиш нормасини 200 процентдан бажарабошладилар.

★

Қурилиш бошлиғи Айтметов, бош инженер Шпотин, участка бошлиқлари Хацеревич ва Струсевич ўртоқлар қурилишда ўсиб етишган Крайс, Мирфайзиев Ҳамроев, Андрияшин, Подшипков, Иброҳимов, Саматов сингари прораблар ва қурилиш мастерлари—меҳнатда янги усуллар яратган ватанпарварлар блан фахрланадилар.

Юсуф Қурбонов қурилишга диспетчер бўлиб келди. Кейинчалик у қурилишнинг муҳим участкаларидан бирида темир йўл бошлиғи бўлиб ишлади.

Қуручилар хормай-толмай қилган меҳнат Ўзбекистон тарихига олтин ҳарфлар блан ёзилади. Бухоро ва Самарқанд областьларида янгидан ўзлаштирилган пахта далалари, гуллаб турган боғлар—бу меҳнатнинг улуғ самарасидир.

Ўзбек халқи барпо қилган денгизнинг география карталарига киритилиши фахримиз ва ғалабамиздир.

Баҳайбат тўғон, каналлар ва уфққа туташган катта Ўзбекистон денгизи—булар ҳаммаси келгуси авлодларга большевиклар партияси, улуғ Сталин раҳбарлигида ишлаган кишиларнинг олижаноб меҳнатидан ёдгорлик бўлиб қолади.

Борис БРОДСКИЙ

Улуғ Сталин даврининг илҳоми

Ёзучиларимиз Ўзбекистон совет социалистик республикасининг 25 йиллик юбилейини катта ижодий муваффақиятлар блан кутиб олмоқдалар.

Халқ манфаатидан, давлат манфаатидан ўзга манфаати бўлмаган ўзбек совет адабиётининг сўнгги йилларда, айниқса 1948—49 йилларда қўлга киритган ютуқлари, шубҳасиз, большевиклар партияси ва Совет ҳукуматининг мафкура масалаларига оид барча тадбирларининг самарасидир. Фақат, Ойбекнинг сўнгги даврда ёзилган «Олтин водилардан шаббодалар» романи, Саид Аҳмаднинг «Қадрдон далалар» ва Мирмуҳсиннинг «Коммунизм чироғлари» повестлари, Шукруллонинг «Коммунизм бўсағасида» поэмасини ҳамда драматик асарлар конкурсида мукофот олган саҳна асарларини эслатишнинг ўзиёқ, тобора юксалаётган адабиётимизнинг салмоғи ортганини ва мундарижаси бойиганини билдиради.

Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейига бағишланган мана шу туҳфалар орасида исте'додли шоир Асқад Мухторнинг «Катта йўлда»[1]) поэмаси диққатга сазовордир. Шу чоққача, асосан, саноат темаларида ёзиб келган Асқад Мухтор ўзининг бу поэмасига социалистик қишлоқни — колхоз ҳаётини тема қилиб олган. Поэмада социалистик қишлоқ қиёфаси, колхоз кишиларининг қиёфаси ва уларнинг ижодий меҳнатлари ҳаётий, реалистик эпизодлар воситасида тасвирланган, илғор совет кишиларининг характери меҳнат қийинчиликлари ва ғалаба қувончи жараёнида усталик блан очиб берилган.

Ма'лумки, сўнгги йилларда ўзбек колхозчиларининг урушдан кейинги даврдаги фидокорона меҳнати ва курашини ифодаловчи қатор поэмалар, драмалар ва насрий асар майдонга чиқди. Гарчи, бу асарлар турли авторлар томонидан турли савияда ёзилган бўлса ҳам, уларнинг кўпчилиги учун муштарак бир ҳол бор. У ҳам бўлса, сюжет схемасидаги муштараклик, стандарт қолипдан чиқиб кетаолмаслигидир.

Бу схема, тахминан, шундан иборат: қишлоққа армиядан бўшатилган жангчи йигит қайтади. Шуниси характерлики, у инвалид—ногирон бўлади. Колхоз орқада қолиб, план бажарилмайди. Жангчи йигит колхоз юксалиши учун тўсиқ бўлиб ётганларга қарши ўт очади, колхоз қаддини кўтаради ва ниҳоят, у йигит раис ёки партия ташкилотининг секретари қилиб сайланади. Бундай сюжет схемасига, моҳият э'тибори блан, э'тироз бўлиши мумкинми? Йўқ, албатта. Чунки у, урушдан кейинги ҳаётимиз учун характерли бўлган конфлектлардан биридир. Лекин ҳа деб шу сюжет атрофида айланаберишлик ҳаётни чуқур билмасликдан дарак беради, схематизм хавфини туғдиради.

Ижодкор бу хавфдан қочиши, совет халқининг кундалик турмушида рўй бераётган янги-янги масалаларни кўтариши керак.

Агар биз шу талаблар э'тибори блан Асқад Мухторнинг поэмасига ёндашсак, унинг мазкур қолипга тушиб қолмасдан, янги ҳаётий проблемалар асосида асар яратганлигини кўрамиз.

«Катта йўлда» поэмасининг марказида эндигина «етуклик ёрлиғини» қўлига олган, мустақил ҳаёт йўлига илк қадам ташлаган Арислонқулнинг, колхоз жамоатчилиги ёрдамида, талай қийинчиликларни енгиб, кекса, хасис ва ўжар даштни тиз чўктириши — очилган қўриқда мўл ҳосил етиштириш учун кураши ётади. Арислонқул — замонамиз ёшларининг энг илғор, олижаноб хислатларини ўзида мужассамлантирган образдир. У халқ манфаати, давлат манфаати блан яшайди, доимо камолот сари интилади, ўқийди-ўрганади.

Шоир ўз қаҳрамонидаги мана шу ижобий хусусиятларни қуруқ тавсиф, ёки ба'зи драматик асарларимизда авж олган (қизни отага, отани ўғилга, хотинни эрга қарши қўйиш каби) сохта, шартли, «оилавий» конфлектлар доирасида эмас, балки чуқур ҳаётий зиддиятлардан фойдаланиб, жонли образларда талқин эта билган. Зотан, бадиий асарнинг кучи ҳам мана шунда.

Агар Арислонқул халққа хизмат қилиш, халқнинг ҳурматига сазовор бўлиш учун ҳалол меҳнат қилиш зарурлигини бутун вужуди блан ҳис этса, унинг дўсти —Салим енгил шуҳрат кетидан қувади.

Меҳнат чироғ бўлса, шуҳрат шу'ласи,
Шу'ла яллиғланмас ёнмаса чироғ.

Салим бу ҳақиқатни англашни истамайди.

Поэмада мана шу икки тушунча, икки онг—илғор коммунистик онг блан қолоқ онг ўртасидаги қарама-қаршилик, биринчисининг иккинчисига та'сирини кўрсатиш ва шу орқали кишиларимизни, айниқса ёшларни улуғвор ғоялар руҳида тарбиялаш масалалари чуқур партиявий руҳда ҳал қилинган. Асарда оғир ўтмиш, ҳозирги бахтиёр давр ва буюк коммунистик келажак манзаралари тасвирланган, замонамиз кишиларининг ижодий меҳнати, коллективнинг яратучилик қудрати пишиқ сюжет, ихчил композиция воситасида ўзининг бадиий ифодасини топаолган.

Бир замонлар Арислонқулнинг отаси ҳам ўз дўсти Қодирқул блан Қизил-ту даштларидан бахт излаган: бой зулмидан қочган бу икки жафокаш одам дашт этагидан сув ташиб келтириб, деҳқончилик қилган. Лекин уларнинг хурсандчиликлари узоққа бормайди. Саратоннинг жазирама иссиғи сувни қуритади, ҳосилни хароб этади. Қодирқул аламга чидайолмасдан, даштда ўлади. Норбоғбон ўз дўстидан ажралиб, яна қишлоққа—бой қўлига қайтишга мажбур бўлади.

Қисқаси, ижтимоий тенгсизликда яшаган инсонни табиат енгади, унинг орзу-умидларини кўкка совуради.

Энди, колхоз жамоатчилиги шу афсона чўлини забт этишни Норбоғбоннинг ўғли—комсомол Арислонқул ва унинг бригадасига топширган. Бу бригада, катта ҳужум олдидан разведкага юборилган жангчилардек, даштга бўлган юришнинг разведкачилари, пионерларидир.

Сталин даврининг бу пўлат иродали ёшлари зўр қудратга эга. Чунки, улар — Норбоғбон ва Қодирқул каби, даштдан бахт излаган айрим шахслар эмас, балки улуғ коллективнинг а'золари. Чунки, улар — зулмдан даштга қочган кишилар эмас, балки партия ва халқ иродасини амалга оширучи чин ватанпарварлар. Шунинг учун ҳам Арислонқуллар:

— Йўқ! Соврилмас умид, сарғаймас барглар,
Бу ерга мангуга келган навбаҳор.
Узоқ замонларнинг орзу-нияти
Бизнинг қўлимизда бўлар барқарор! —

дейдилар ва кўп қийинчиликларни енгиб, ўжар табиатни жиловлайдилар, даштда мўлкўл пахта ҳосили етиштирадилар.

Шоир бу сюжет ёрдамида совет кишилари характеридаги илғор хусусиятларни кўрсатиб беради.

Юқорида та'кидланганидек, поэманинг асосий марказий образлари Арислонқул ва Салимдир.

Агар Арислонқул колхоз раисининг: «бу йил бир бригада чиқади даштга, мўлжалимда сенсан, ўйла, қарор қил», деган сўзларини зўр мас'улият ва катта ҳаяжон блан тингласа, Салим даштдан енгил шуҳрат излайди, колхоз партия ташкилотчиси Азизовнинг қуйидаги ҳақли та'наларини эшитишга мажбур бўлади:

— Меҳнатни хаёлга келтирдингизми?
Ё даштга донг излаб кетмоқчимисиз?
Ўйлаб кўрдингизми, ёввойи даштни —
Ҳайқириқ блан забт этмоқчимисиз? ..
Бултур юмшоқ ерни зойи' қилдингиз,
Сизга тиз чўкарми қақраган тупроқ? ..

Шунда ҳам у, бу гаплар, фақат Арислонқул туфайли айтилган деб, ўз дўстига кек сақлайди.

Арислонқул даштда табиат блан оғир кураш олиб боради, бутун колхозчилар ташвиш ва хайрихоҳлик блан уни тилга оладилар, аммо Салим пинак ҳам бузмайди, Арислонқул ҳақида ўйлаш у ёқда турсин, ҳатто ўз звеносига ҳам қарамайди, «ғўзаси ўт босган, чанқоқ, қовжироқ» ҳолда ётади:

Бутун колхоз ташвиш блан ёдлар
Даштга чиқиб кетган қизин-йигитин.
Кўп захмат чекибди Арислон бечора,
Қайта эккан эмиш яна чигитин.
Хайрихоҳлик блан сўзлайди ҳамма,
Ҳамма Арислонқулни тилдан узмайди,
Ҳамма янги хабар кутади даштдан,
Ёлгиз. . .
Салимгина пинак бузмайди...

Агар халқ манфаати, давлат манфаатини ҳимоя қилиш руҳида тарбияланган Арислонқул Салим звеносининг ғўзасини тўсатдан келган сел офатидан сақлаб қолса, Салим ҳамон, орқаваратдан: «қаҳрамон бўлармиш колхоз эркаси» каби пичинг отиб юришдан, меҳнат қилиш ўрнига, бозорларда совлат тўкиб юришдан тўхтамайди.

Шоир Асқад Мухтор мана шундай мураккаб шахснинг қайта тарбияланиш процессини тўғри, психологик жиҳатдан кишини ишонтирарли қилиб тасвирлашга муваффақ бўлган. Авторнинг бу муваффақияти партия ташкилотчиси Азизов образи блан чамбарчас боғлиқ.

Бу поэмада партиянинг раҳбарлик роли жуда яхши кўрсатилган. Поэмадаги большевик Азизов образи — авторнинг энг катта ютуғидир. Асарда Азизов образидаги большевистик ғоявийлик ва улуғворлик, камтарлик ва ўзига нисбатан талабчанлик ҳислари шиор ва баландпарвоз декларациялар блан эмас, балки унинг ма'навий қиёфаси, кишилар блан муносабати ва хатти-ҳаракатлари орқали очилади. Бу образда «китобий». ясама трафаретлар йўқ. У, колхознинг қони ва жонига айланган тирик инсон, кишиларни улуғ мақсадлар руҳида тарбиялайдиган раҳбар. Унинг фазилатлари раҳбарлик «методларини» санаб ўтиш блан эмас, балки илғор коммунистик аҳлоқ позициясидан туриб, колхоз а'золарини қалбдан ҳис қилабилиши, уларнинг кундалик ишларига бевосита иштирок қилиши блан белгиланган.

Азизовнинг мақсади,
Олмас тошда
Қуёш акс этгандай
Коммунизм нури акс этса онгда. . .

Шоир томонидан самимият ва ҳаяжон блан тасвирланган бу образнинг ўткир ақли, чуқур мулоҳазаси, бой ма'навий қиёфаси ва олижаноб қалби ўқучининг хотирасида чуқур ўрнашиб қолади, унда ўзига нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотади.

Арислонқул бригадаси чигитни ўз вақтида экиб бўлиб, хурсандчилик қилаётган бир фурсатда, тасодифан, катта мусибат юз беради, чигитни чиритиб юборарлик даражада ёмғир ёғади. Ёшларни тушкунлик ва алам ҳислари чулғаб олади. Ширин хаёллар ва биринчи ғалабаларнинг наш'аси блан маст бўлган Арислонқул бу аламга чидайолмасдан, болалардек йиғлайди. Мана бундай оғир фурсатда Азизов ёрдамга келади. У Арислонқул ва бригадасининг руҳини кўтаради, қийинчиликлар қаршисида тиз чўкмайдиган совет кишиларининг илғор хусусиятларини уларнинг дилларига пайванд этади. Натижада, ёш фидокорларда янги куч ва янги ишонч пайдо бўлади.

Бу чуқур психологик манзара Азизовнинг Арислонқулга қарата айтган сўзлари ва Арислонқулнинг Азизовга берган жавобида жуда яхши акс эттирилган.

— Қишлоқда ҳам ёғди, бундан кўра кам.
Бундай намгарчилик ёмон, албатта,
Аммо, хавфлироқдир киприкдаги нам,
Орқангдан кўз тикар, келар изингдан
Сени илғор сафга йўллаган қишлоқ.
Бу қанақа гап?
Халқ ишончида
Кўз ёши томчисидан танга-танга доғ?
Қайта экиш керак!
— Қайта экамиз!
Мен кучим етмас деб қўрқувдим. Раҳмат!
Келибсиз шу мушкул пайтда ўзингиз.
Сиз одам қалбида ўт ёқа оласиз,
Куч, ишонч бағишлар сизнинг сўзингиз.

Азизов коллективнинг кучи блан Салимдек мураккаб шахсни қайта тарбиялашга муваффақ бўлади. Салимнинг онгида, тадрижий равишда, содда виқор ўрнига «юрт нима? Бурч нима? Колхоз ўзи нима? Салимнинг ўзи ким? Халқ ким?» деган саволлар туғила бошлайди ва ниҳоят, у ўз хатоларини тамомила англагани ҳолда, колхоз фидокорлари сафидан ўрин олади.

Буларнинг барчаси шуни кўрсатадики Асқад Мухтор Азизов образи орқали коммунизмнинг катта йўлига тушиб олган халқимизнинг авангард қисми — большевиклар партияси вакилининг мукаммал образини ярата билган.

Поэма қаҳрамонлари — тамомила реал шахслар. Уларнинг кундалик ижодий меҳнатларида эртанинг нафаси сезилиб туради

Бу, шоирнинг совет адабиётининг ягона методи — социалистик реализм принципларини пухта эгаллаётганлигидан дарак беради. У, революцион романтизм социалистик реализмнинг фақат таркибий қисмидангина иборат эканлигини билади ва шунга амал қилади. Лекин шуни ҳам унутмаслик кераки, социалистик реализм принциплари учун курашув фақат ғоявийлик блан чекланмайди. Бу кураш бадиийликка ҳам боғлиқ. Илғор ғоявийлик юксак бадиийлик уйғун бўлгандагина тегишли натижаларга эришув мумкин. Акс ҳолда, асарнинг қиммати йўқолади.

Агар Асқад Мухторнинг «Катта йўлда» поэмасига шу нуқтаи назардан ёндошсак, унда ба'зи-бир бадиий камчиликларга йўлиқамиз. Зотан бу, автор учун янги гап ҳам эмас. Чунки шоирнинг олдинги асарларидаги асосий камчиликлардан бири ҳам бадиий заифлик эканлиги ўз вақтида кўрсатилган эди. Асқад Мухтор бу асарида, олдинги поэмаси — «Пўлат қуючи»га нисбатан бадиий жиҳатдан анча ижодий муваффақиятларга эришган бўлса ҳам, ба'зи сўзларни ўринсиз қўллаш, айрим мисра'ларнинг мантиқий муносабатини аниқ ифода этмаслик, равонлик ва мусиқийликка етарли аҳамият бермаслик ҳоллари ҳали ҳам учрайди. Бундан ташқари, шоирнинг «Пўлат қуючи» поэмаси ҳам, «Ҳамшаҳарларим» тўпламидаги ше'рлар ҳам ва ниҳоят, «Катта йўлда» поэмаси ҳам ўнбир ҳижолик вазнда ёзилган. Бу — авторнинг камчилиги, албатта. Ҳарбир тема ўзига мос «қолипга» солингандагина ўз адресига бориб етиши мумкин. Бизнингча, Асқад Мухтор бундан кейинги асарларининг формаси устида ҳам жиддий ўйлаши керак.

Ба'зи жузъий камчиликлардан қат'ий назар, Асқад Мухторнинг «Катта йўлда» поэмаси 1949 йилдаги ўзбек совет поэзиясининг катта ютуғидир. Поэма фақат республикамиз адабий ҳаётидагина эмас Умумиттифоқ адабиёти миқёсидан ҳам муносиб ўрин эгаллаши мумкин бўлган асардир, буюк Сталин даври илҳомининг самарасидир.

Сарвар АЗИМОВ.

[1]) Асқад МУХТОР — «Катта йўлда». Поэма, «Шарқ Юлдузи», 1949 йил. № 8

Хитой компартияси Марказий комитетининг янги йил муносабати блан Хитой армияси ва халқига мурожаати

ПЕКИН, 1 январь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Хитой компартияси Марказий комитети янги йил муносабати блан Халқ озодлик армиясининг командирлари ва жангчиларини ҳамда бутун хитой халқини табриклаб мурожаат чиқарди. Бу мурожаатда қуйидагилар айтилади: Хитой Коммунистлар партияси Марказий комитети янги, 1950 йил бошланиши муносабати блан фронтдаги командирлар ва жангичларни ҳамда барча ватандошларни қизғин табриклайди ва 1949 йилда Хитой Халқ озодлик армияси ҳамда хитой халқи қўлга киритган буюк тарихий ғалаба блан қутлайди.

Халқ озодлик армияси барча командирлари ва жангчиларининг фидокорона ғайрати ҳамда бутун хитой халқининг актив ёрдами соясида қит'адаги бутун Хитой ерларини (Тибетдан ташқари) озод қилди ва 1949 йилда душманнинг 2 миллион 600 минг кишидан иборат қўшинларини тор-мор келтирди. Ана шу буюк тарихий ғалаба натижасида, империализм ва гоминданнинг Хитойдаги реакцион идора усули абадий йўқ қилинди.ва Хитой халқ республикаси мустаҳкам қарор топди.

Хитой Халқ озодлик армияси ва хитой халқининг 1950 йилдаги шонли жанговар вазифаси — Тайванни, Формозани, Хайнань оролини ва Тибетни озод қилиш, Чан Кайши шайкаси қўшинларининг сўнгги қолдиқларини тугатиш ва Хитойни бирлаштириш ишини охиригача етказиш ва Америка империализми агрессив кучларининг территориямизда битта ҳам таянч пунктга эга бўлишига йўл қўймасликдан иборат.

Уруш ғолибона тугалланиши блан хитой халқи секин-аста тинч қурилиш ишларига ўтаолади ва ўтиши керак. Хитой халқи 1950 йилда, уруш жароҳатларини даволаши, урушдан кейинги молиявий ва иқтисодий қийинчиликларни енгиши, саноат ва қишлоқ хўжалигини ҳамда темир йўлларни тиклаши керак. Бу соҳаларда 1949 йилдагига нисбатан янада кўп муваффақият қўлга киритилиши лозим.

Хитой компартияси Марказий комитети ишонч билдириб айтадики, Халқ озодлик армияси ва бутун хитой халқи Марказий халқ ҳукуматининг раҳбарлиги остида ана шу буюк вазифаларни шубҳасиз муваффақият блан бажаради.

Яшасин Хитой халқ республикаси!

Яшасин Хитой халқ озодолик урушининг ғалабаси!

Хитой халқини озод қилиш учун олиб борилган курашда ҳалок бўлганларнинг номи абадий ўчмасин!

Клемент Готвальднинг янги йил муносабати блан чехословак халқига мурожаати

ПРАГА, 2 январь. (ТАСС). Чехословакия республикасининг президенти Клемент Готвальд кеча янги йил муносабати блан чехословак халқига қарата мурожаат чиқарди.

Республика президенти 1949 йилда иқтисодий соҳада ҳам, сиёсий соҳада ҳам қилинган ишларга якун ясаб, қуйидагиларни та'кидлади: Чехословакия халқи ўтган йили янги муваффақиятларга эришди. Чехословакия меҳнаткашлари социализм қурилиши йўлига мустаҳкам ўтганликлари натижасида бу муваффақиятлар қўлга киритилди. Чехословак халқининг турмуши яхшиланди.

1949 йилда,—деди Готвальд,—асосан социалистик мусобақанинг муваффақиятлари натижасида иш ҳақи 1948 йилдагига нисбатан ўртача миқдорда 15 процент ортди. Чехословакия деҳқонлари ўтган йили 1948 йилдагига нисбатан тахминан 11 процент ортиқ пул олдилар.

Шу блан бирга 1949 йилда озиқ-овқат маҳсулотларининг коммерсия нархлари 50 процент, газламаларнинг нархи 20 процент, пойафзаллар нархи 15 процентга яқин камайди. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари анча кўп исте'мол қилина бошланди. Ўтган йилнинг ўзидагина 21 минг уй қурилди, ҳолбуки икки йиллик планнинг икки йили ичида атиги 28 минг уй қурилган ва тикланган эди.

Сўнгра, Готвальд дастлабки ма'лумотларга қараганда, Чехословакия меҳнаткашлари бешйилликнинг биринчи йили планини 102 процент бажарганликларини билдирди.

Готвальд яна бундай деди: ўтган йили, Чехословакиянинг энг кучли иқтисодий таянчи бўлган Совет Иттифоқи блан ва халқ демократияси мамлакатлари блан савдо-сотиқ ҳажми анча кенгайганлиги натижасида ташқи савдомиз мустаҳкамланди. Ҳозирги вақтда, планли хўжалик асосида иш олиб бораётган давлатлар блан қилаётган савдомиз мамлакат ташқи савдосининг қарийб ярмини ташкил этади.

Готвальд Чехословакиянинг ички сиёсий аҳволи мустаҳкамланганлигини та'кидлади ва чехословак халқи капиталистик асоратдан абадий халос бўлганлигини, бунинг ўрнига ҳозирги пайтда чинакам озодликка эришганлигини, эксплоатациядан, қашшоқлик, очлик ва ишсизликдан халос бўлган эркин меҳнат озодлигига, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг ўғил ҳамда қизлари эркин та'лим оладиган озодликка эришганлигини уқдириб ўтди. Янги оила ҳуқуқи тўғрисидаги қонун қабул қилинди. Бу қонун эркаклар блан аёлларнинг ҳуқуқини тенглаштиради. Ўтган йил ичида чех халқи блан словак халқининг бирлиги мустаҳкамланди. Миллий фронтдаги партиялар ва ташкилотларнинг ҳамкорлиги мустаҳкамланди ва халқнинг Миллий фронтда етакчи куч бўлган Чехословакия коммунистлар партиясига ишончи ошди, Чехословакия конституцияси руҳида қонун чиқариш йўли блан черкав тўғрисидаги масала ҳал этилди.

Готвальд бундай деди: ички реакция қолдиқлари, шунингдек ташқаридаги реакцион кучларнинг социализм сари бораётган Чехословакия республикасининг муваффақиятли тараққиётига халақит бериш йўлидаги урунишлари барбод бўлмоқда, чунки Чехословакия меҳнаткашлари Чехословакия халқларининг бирлигини бузиш, унинг социализм қурилишидаги ғайрат-ҳимматига путур етказиш йўлидаги урунишларга асло йўл қўймайдилар.

Тито галасининг хоинлиги,—деди Готвальд,—тинчлик ва демократиянинг тобора ўсаётган кучларининг тараққиётига халақит беришдан ожиздир. Халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари халққа ашадди душман бўлган хоинларнинг ниқобларини йиртиб ташламоқдалар. Бунинг натижасида тинчлик лагери тобора мустаҳкамланмоқда ва бу лагерь ўзининг асосий таянчи бўлган Совет Иттифоқи теварагига маҳкам жипслашмоқда, янги империалистик уруш оловини ёқувчиларга қарши тобора қаттиқ кураш олиб борилмоқда. Ўтган йилнинг охирида Москвада Генералиссимус Сталин туғилган куннинг 70 йиллиги шарафига ўтказилган байрам шодиёналари тинчлик лагери кучларига чинакам кўрик бўлди. Москвада озод халқлар—Совет Иттифоқи ва Европа ҳамда Осиёдаги халқ демократияси мамлакатлари озод халқларнинг вакилларигина учрашиб қолмадилар. Бутун дун'ёдаги ишчилар синфи ва меҳнаткашларнинг вакиллари ҳам Москвага келдилар. Улар уруш оловини ёқувчиларга қарши, мустаҳкам тинчлик учун ва халқлар озодлиги учун шу вақтгача бўлганига қараганда янада қат'ийроқ ва уюшқоқлик блан кураш олиб боришга кескин қарор берганликларини билдирдилар.

Готвальд чиқарган мурожаатининг охирида бундай деди: Чехословакия меҳнаткашлари муваффақиятларимизни кўпайтириб, Чехословакия халқларининг кучайиб бораётган бирлигига ва қудратли Совет Иттифоқининг буюк ёрдами ҳамда ҳимоясига, тинчлик, демократия ва тараққиёт лагерининг самимий хайрихоҳлигига таяниб, 1950 йилда ўтган йилдагига қараганда кўпроқ муваффақият қўлга киритилишига ва янги йилда Чехословакия халқларини ўз мақсадлари сари — социализм сари тезроқ боришлари учун яна катта қадам қўяжакларига тўла ишонаоладилар.

Германия демократик республикасининг экономикаси янги муваффақиятларга эришмоқда

БЕРЛИН, 1 январь. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси Германия демократик республикаси саноат министри Фриц Зельбманнинг мақоласини босиб чиқарди. Мақола 1949 йилнинг якунларига ва янги 1950 йилда Германия демократик республикасининг саноати олдида турган вазифаларга бағишланган Зельбман бундай деб ёзади: 1949 йилда саноатда анча катта муваффақиятларга эришилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва исте'мол қилиш урушдан аввалги даражага яқинлашди.

1949 йилда Германия демократик республикасида нон исте'моли 1946 йилдагига нисбатан бир ярим марта, ун исте'моли 2,5 марта, гўшт ва балиқ исте'моли бир ярим марта, ёғ икки марта ва қанд исте'моли бир ярим марта кўпайди. Аҳолини саноат моллари блан та'минлаш ҳам яхшиланди. Қишлоқ хўжалигида ҳосилнинг ошиши республикада ташқи савдонинг кучайиши вз саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг борган сари кўпайиши бунга ёрдам берди.

Эндиликда аниқ айтиш мумкинки, деб ёзади Зельбман, саноатнинг ҳамма тормоқлари 1949 йилги халқ хўжалиги планини бажарибгина қолмай, балки ошириб бажардилар. Ба'зи саноат тормоқлари мўлжаллангандан кўра ҳам яхши ишладилар. Масалан, тўқимачилик корхоналари йиллик планни 30 ноябрьдаёқ 121 процент, целлюлоза ва қоғоз саноати 170 процент, ёғоч буюмлар ишлаш саноати 143 процент бажарди. Ба'зи маҳсулот турлари юзасидан, масалан, тошкўмир чиқариш, брикетлар тайёрлаш ва электр қуввати ишлаб чиқариш бўйича икки йиллик планда белгиланган даражадан ошиб кетилди.

Зельбманнинг ёзишича, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг бу хилда ўсишига асосан меҳнат унумини ошириш натижасида эришилди. 1949 йилда ишчиларнинг меҳнат унуми ўрта ҳисоб блан 38 процент ошди.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, — деб ёзади Зельбман, — ускуналардан яхши фойдаланиш, меҳнат унумини ошириш блан бирга, саноатнинг энг муҳим тормоқларида ишлабчиқариш қувватларини ошириш ҳам катта ёрдам берди.

Янги 1950 йилда республиканинг саноати олдида янада мас'улиятли вазифалар туради. Саноатнинг асосий ва энг муҳим тормоқларини ривожлантиришга алоҳида э'тибор берилади. Саноат Германия демократик республикасида шу вақтгача мисли кўрилмаган сур'атлар блан тез ривожланади.

«1950 йилда, — деб ёзади Зельбман, — бизнинг вазифамиз икки йиллик планни ошириб бажаришдан иборатдир. План топшириқларини сон жиҳатидангина эмас, балки сифат жиҳатидан ҳам тўла бажаришга бутун куч сафарбар қилинади. Бу эса аҳолини та'минлашни янада яхшилайди, чет мамлакатларга мол чиқаришдан келадиган даромадни кўпайтиради, экономикамизни янада ривожлантиради ва халқнинг турмушини яхшилайди. Маҳсулот сифатини яхшилаш учун кураш республикамиздаги бутун саноатнинг ва айниқса халқ ихтиёридаги корхоналарнинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Бу корхоналар маҳсулот сифатини яхшилашда намуна кўрсатишлари керак.

Биз 1949 йилда эришган муваффақиятларимиз учун ишчиларимиздан, хизматчиларимиз, раҳбар ходимларимиз, айниқса активларимиздан миннатдормиз. Уларнинг меҳнат соҳасидаги ғайрати ва сиёсий активлиги 1950 йилда янада каттароқ муваффақиятларга эришишимизга ишонч туғдиради. Бу эса Германия демократик республикасининг халқ хўжалиги соҳасидаги янада каттароқ планларини бажараолиши учун замин туғдириб беради».

Инглиз қўшинларининг янги қисмлари Эритреяга юборилмоқда

ЛОНДОН, 2 январь. (ТАСС). «Дейли мейл» мухбирининг хабаридан ма'лум бўлишича, миллий озодлик ҳаракати кучайганлиги муносабати блан инглиз қўшинларининг янги қисмлари Эритреяга юборилмоқда.

Мухбир бундай деб ёзади: ҳозирги вақтда Эритреяда Беркшир полки батальони ва Жанубий-Уэльс чегара полкининг бир ротаси бор. Бу полкнинг Хартумда бўлган яна уч ротаси ҳам Эритреяга юборилиши лозим. Биринчи рота шу ҳафта ичида Эритреяга етиб келиши керак. Бундан ташқари Эритрея полициясининг сони 10 процент оширилади.

Пойтахтимизда

Бадиий ҳаваскорлар ансамблининг юбилейи

Парда кўтарилди. Оддий темирйўлчи кийимини кийган ҳаваскорлар саҳнада ярим доира шаклида тизилганлар. Дирижёр таёқчасини кўтариши бланоқ, рақслар бошланди, тантанали хор садолари янгради, сўнгра бир тўда ўйинчилар саҳнага чиқиб, ўйинга тушдилар, бутун ансамбль состави уларга қўшилиб, умумий оёқ ўйинига тушди.

Бу ерда Тошкент темирйўл бўлими проводникларидан тузилган ҳаваскорлар ашула ва рақс ансамблининг репетицияси бўлмоқда.

Бундан 15 йил муқаддам — 1934 йилда ансамбль берган биринчи концерт коллективнинг келажаги порлоқ эканлигини, ўсиб, катта ижодий коллективга айланиши мумкинлигини кўрсатди.

Бирнеча ой ичида тўгарак а'золарининг сони 18 кишига етди. Улар ўртасида раққосалар ҳам, ашулачилар ҳам, чолғучилар ҳам бор эди. Тўгаракка миллий ашула ва рақс ансамбли деб ном берилди. Тўгарак ҳар турли миллий чолғу асбоблари блан та'минланди.

Ансамбль темирйўлчиларнинг ҳурматига сазовор бўлди. Ансамбль репертуарига ўзбек халқининг севимли куйлари киритилди. Ансамбль ўша йилнинг ўзидаёқ республика олимпиадасига қатнашди.

Ансамбль 1936 йилда Москвада бўлган темирйўл транспорти ҳаваскорларининг фестивалида қатнашиб, биринчи ўринни эгаллади. Ўша кун ансамбль қатнашчиларининг хотирасида абадий сақланади.

Ёш ҳаваскорлар коллективи эришган биринчи муваффақиятларидан эсанкирамади, балки мураккаб музикали асарлар устида қунт блан ижодий иш олиб борди. Ўртоқ Ориф Қосимовнинг ташаббуси блан репертуар янги халқ ашула ва рақслари блан бойитилди.

1946 йилда ансамбль республика олимпиадасида ғолиб чиқди, сўнгра Москвада Бутун Иттифоқ олимпиадасида қатнашди ва иттифоқ бўйича учинчи ўринни эгаллади.

Ҳозир ансамбль йирик бадиий коллектив бўлиб етишди. Ансамбль Ўзбекистоннинг 25 йиллигига бағишлаб композитор Икромовнинг «Фарҳод қурилиши» деган сюитасини тайёрламоқда. Ансамбльнинг Тўлаганов, Лутфуллаев, Иброҳимов каби а'золари тамошабинлар ўртасида катта ҳурматга сазовордирлар.

Суратда: Проводниклар ашула ва рақс ансамбли Тошкентдаги темирйўлчилар саройи саҳнасида.

П. Капустянский фотоси.

★ ★ ★

Юбилейга тайёрлик

Сталин районининг меҳнаткашлари республикамизнинг шонли 25 йиллик юбилейига тайёрланмоқдалар. Юбилей муносабати блан районда бирқанча муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Қамалон участкасининг янги йўлига тош терилиб, йўлкаларга асфальт ётқизилди. Дорихоналар бошқармаси олдидаги майдонга асфальт ётқизилди. Анҳор бўйидаги икки гектар ерни текислаш ишлари тамомланаётир. Бу жой кўкаламзорлаштирилиб, меҳнаткашларнинг дам оладиган жойига айлантирилади.

Райондаги маҳаллалар, кўчалар, ҳовлилар, ариқларни тозалаш кучайтириб юборилди. Бинолар оқланмоқда. Юбилейгача район санитария жиҳатидан тартибга келтирилади.

Янги йил арча байрами

Тошкентда болалар янги йил арча байрамини катта хурсандчилик блан ўтказмоқдалар. Майдонларда ранг-баранг ўйинчоқлар блан безатилган арчалар ёнида цирк ва қўғирчоқ театрининг артистлари, мактаб бадиий ҳаваскорлар тўгаракларининг коллективлари иштироки блан турли тамошалар кўрсатилмоқда.

Беш'ёғоч, Комсомол, вокзал, Пушкин, Тўқимачилар майдонларида ва Революция скверида катта арчалар ўрнатилган.

Сталин номли пионерлар саройида мактаб болалари ва кичик ёшдаги болалар учун арча байрами ўтказилмоқда. Пионерлар саройидаги арча байрамига 3 кун мобайнида 1000 дан ортиқ бола қатнашди. Островский номли пионерлар саройида ҳам арча байрами ўтказилди.

Қариялар доҳининг таржимаи ҳолини ўрганмоқдалар

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузуридаги Шарқшунослик институтининг ходимларидан бир гуруҳ қариялар ўртоқ И. В. Сталиннинг қисқача таржимаи ҳолини қунт блан ўрганмоқдалар. Қариялар агитатор ўртоқ Раҳимовнинг улуғ йўлбошчининг ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган суҳбатини эшитдилар. Тўгарак қатнашчилари улуғ доҳийнинг қисқача таржимаи ҳолини қизиқиб ўрганаётирлар.

Врачлар марксизм-ленинизм назариясини ўрганмоқдалар

Ўзбекистон ССР медицина ходимлари касаба союзи республика комитети ҳузурида марксизм-ленинизм кечки университетининг филиали очилди. Университет филиалига Тошкент шаҳридаги тиббий ходимлар, касалхона ва поликлиникаларда ишловчи врач ва медицина ходимларидан 193 киши қабул қилинди. Университетда машғулотлар мунтазам давом этмоқда.

Мутахассислар учун турар-жой

Тошкент қурилиш тресті Фрунзе районидаги Малобешагаческая кўчасида трест инженер-техник ходимлари ва ишчилари учун икки қаватли турар-жой биноси қура бошлади. Уйнинг биринчи қавати қурилиб бўлди. Ҳозир иккинчи қават қурилмоқда.

Арча байрамини ўтказиш учун 100 минг сўм пул ажратилди

Бутун Иттифоқ касаба союзлари Советининг секретариати Тошкентдаги ва республикамизнинг бошқа шаҳарларидаги фабрика, завод ва корхоналарда арча байрамларини уюштириш учун 100 минг сўм пул ажратди.

Бу пул клублар, маданият саройлари ва корхоналарда ташкил қилинадиган болаларнинг арча байрамларини уюштиришга сарфланади.

БИЛДИРИШЛАР

4 январь кеч соат 8 да, шаҳар партия кабинетида марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганувчилар учун **«Большевиклар партиясининг ташкилий асослари. В. И. Лениннинг «Бир қадам олға, икки қадам орқага» номли асари»** темасида навбатдаги лекция бўлади. Лектор ўртоқ **Ф. А. Зинин.**

☆

5 январь кеч соат 7 да, шаҳар партия кабинетида ВКП(б) тарихини ва В. И. Ленин ҳамда И. В. Сталин таржимаи ҳолларини ўрганиш тўгаракларининг пропагандистлари учун **«И. В. Сталиннинг «Диалектик ва тарихий материализм тўғрисида» номли асари»** темасида семинар ўтказилади. Лектор ўртоқ **Н. И. Качановский.**

Мас'ул муҳаррир: **Ш. РАШИДОВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5 январьда кундуз **Тоҳир ва Зуҳра.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуровнинг** иштироки блан ҳар куни **катта цирк тамошалари.**

Қишки каникул кунлари — 10 январьгача **арча байрами ўйинлари** бўлади. Тамошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 9 да бошланади.

«РОДИНА»—кундуз **Сталинград жангги** (2-нчи серия), кечқурун янги бадиий фильм **Тақиқланган қўшиқлар.**

«ИСКРА» — 1-нчи залда **Биринчи синф ўқувчиси,** 2-нчи ва 3-нчи залда **Сталинград жангги** (2-нчи серия).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз янги фильм **Жаҳон ёшлари,** кечқурун **Тақиқланган қўшиқлар.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Қаҳрамоннинг укаси,** кечқурун **Тақиқланган қўшиқлар.**

Тошкентдаги
9-НЧИ АВТОМОБИЛЬ МАГАЗИНИДА
кўп миқдорда, «Кабриолет» типидаги
„МОСКВИЧ" АВТОМОБИЛЬЛАРИ,
«МОСКВА» МОТОЦИКЛЛАРИ, «КИЕВЛЯНИН» МАРКАЛИ ВЕЛОМОТОЦИКЛЛАР,
эркак ва хотин-қизлар учун Харьков заводи ишлаб чиқарган **велосипедлар ва уларнинг запас қисмлари**
СОТИЛАДИ
Молларнинг сифатини завод гарантиялайди.
Колхозлар, артельлар, жамоат ва спорт ташкилотлари «Москва», «Киевлянин» мотоцикллари учун пулни банк орқали ўтказишлари мумкин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1949 йил, 12 сентябрьдаги 1641 сон қарори ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг 1949 йил 24 ноябрьдаги 16 сон қарорига мувофиқ,
Тошкент трамвай-троллейбус трестининг
ИШЧИЛАР ТА'МИНОТИ БУЛИМИ ТУГАТИЛАДИ.
Да'волари бўлган ташкилотлар шу э'лон чиққан кундан бошлаб икки ҳафта ичида тугатиш комиссиясига билдиришлари лозим. Адрес: Тошкент шаҳар, Полторацкий кўчаси, 12-нчи уй.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг органи
илмий деҳқончилик журнали
«ЎЗБЕКИСТОН СОЦИАЛИСТИК ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ»ГА
1950 йил учун
ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ
Икки ойда бир марта, ўзбек ва рус тилларида чиқади.
ОБУНА БАҲОСИ: уч сонига — 9 сўм, олти сонига — 18 сўм.
Журналнинг 1949 йилда чиққан комплектига ҳам обуна қабул қилинади. Обуна баҳоси — беш сонига 15 сўм.
Обуна «Союзпечать»нинг область, шаҳар, район бўлимлари ва почта бўлимларида қабул қилинади.

СССР Министрлар Советининг 1949 йил 21 ноябрьдаги 18540-р сон фармойиши ва Оғир саноат қурилиши министрлигининг 1949 йил 24 ноябрьдаги 694-нчи сон буйруғига биноан,
«Ўзбекпромстрой» трестининг
Тошкент шаҳридаги
ИШЧИЛАР ТА'МИНОТИ БУЛИМИ
ва Бекобод шаҳридаги филиали
ТУГАТИЛАДИ
Да'волари бўлган ташкилот ва кишилар шу э'лон чиққан кундан бошлаб икки ҳафта ичида тугатиш комиссиясига билдиришлари лозим. Адрес: Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 35-нчи уй.

1950 йил 11 январь кундуз соат 3 да, В. М. Молотов номли Тошкент медицина институти илмий советининг мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 85-нчи уй, акт залида)
Ўзбекистон илмий-текшириш сил институтининг илмий ходими
А. Х. Дюшикян
медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ
Диссертация темаси: «Ўсмирларда сил касаллигини ўрганишга доир материаллар». Расмий оппонентлар: медицина фанлари доктори профессор К. Г. Титов ва медицина фанлари кандидати доцент М. З.Любецкая.
Диссертация блан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

Тошкент область, Чирчиқ шаҳридаги
«СРЕДАЗХИММАШ» ЗАВОДИ
корхона ва ташкилотларга
4В-75/2, 4В-125/2 ва 4В-150/2 маркали
ЦЕНТРОБЕЖ НАСОСЛАР СОТАДИ
Бу насослар 120 метрдан 390 метргача сув босимининг кучи блан 70 дан 320 кубометргача сув чиқариб туради.

ИШЛАБЧИҚАРИШ-ЕР ТУЗИШ КОНТОРАСИГА
архитекторлар, топографлар
КЕРАК
Конторанинг адреси: Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 28-нчи уй, 14-нчи хона.

ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИ, ВРАЧЛАР ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!
Барча шаҳар ва район дорихоналарида, санитария-гигиена магазинлари ва дўконларида
ГРИПП ҚАСАЛИНИ ДАВОЛАШ ва унинг олдини олиш учун дори-дармонлар:
кальцекс, қизил стрептоцид, оқ стрептоцид, стрептоурокоффеин, урострептин, уротропин дорилари, пол ювиш учун 0,2% ли хлорамин ва 2% ли хлорли оҳак
СОТИЛАДИ
Бу дориларни олиш учун врачдан рецепт талаб қилинмайди.
Врачдан рецепт тақдим қилиш шарти блан
ПЕНИЦИЛЛИН
ҳам сотилади.
Бирор дорихона бу дориларни ўзида йўқ деса, 32-712, 34-289, 30-678-нчи телефонлар орқали мурожаат қилинсин.
Ўзбекистон ССР Дорихоналар бошқармаси.

«Стантехмонтаж» ишлари бошлиғи бошқармаси
давлат ва кооператив ташкилотларига
ҚУЙИДАГИ МАТЕРИАЛЛАР:
ҳархил йўғонликда 4000 погон-метрдан иборат **электр-кабель, водопровод ва канализация қисмлари**
СОТАДИ
Адрес: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўча, 75-нчи уй. Телефон — 30-647, 34-443.

Госпитальний бозор районида (Кафанов ва Мало-Госпитальная кўчалари бурчагида)
Главунивермаг қарамоғидаги
ТОШКЕНТ УНИВЕРМАГИНИНГ
5-НЧИ ФИЛИАЛИ ОЧИЛДИ
Магазинда: газмол, эркак, аёл ва болалар учун кийимлар, пойафзал ва идиш-товоқ сотилади.

«ЎЗКОНСЕРВТРЕСТ»ГА
Тошкентда ва жойларда ишлаш учун:
озиқ-овқат ва консерва саноатининг технолог инженерлари, химиклар, микробиологлар, механик инженерлар ва технормирования инженерлари
КЕРАК
Жуковский кўчаси, 7-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Ҳамза кўчаси, 25-нчи уйда турувчи **Ҳақи Назаровнинг** Қизилқуш кўча, Қизилкўприк проезди, 1-нчи уйда турувчи Муаззам Назаровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

Пахта кўчаси, 44-нчи уйда турувчи **Миролим Юсуповнинг** Москва шаҳар, Сретенский бульвар, 6-нчи уй, 144-нчи квартирда турувчи Нина Ильинична Сафоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.
«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1261. Р. 00801.